Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һэ гарана | № 31 (14142) | 1976 оной февралиин 7, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭ, АБАҺАН УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭ

КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездын зарлагдаха болзорой ... бүри республика доторнай социалис мүрысөөнэй ... бүри хүсэтэй, бүри үргэн, бүри аша үрэ ехэтэй ... байна. Шэнэ жэлэй түрүүшын һара абьяастай ... тэмдэг доро үнгэрбэ. Түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһан тухайгаа промышленностиин ... хүдэлмэришэд болон хүдөөгэй таряашад, малшад омог ... гайгаар мэдээсэнэ. Энэ хадаа шэнэ жэлэй шэнжэ, ... табан жэлэй шэнжэ мүн болоно. Тиигэжэ «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Проект ... зүбшэн хэлсэгдэжэ, олон тоото һанамжа ... уудаа ороно.

... оршон байдалда республикымнай промышленностиин, транспортын болон холбооной хүдэлмэри..., барилгын, проектнэ организацинуудай, барилгын ..., барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ... оной социалис уялганууд хэблэлдэ толилогдобо. ... уялганууд ажалша бүхэнэй, коллектив бүхэнэй бэе ... дажа абаһан социалис уялгануудһаа бүридөөд, ... республикымнай бүхы ажалшадай эгээн хүндэтэй, ... латай бодото ажал хэрэгынь болонхой.

... эдэ социалис уялгануудай гол удхань, ... шухала зорилгонь гэхэдэ, СССР-эй арадай ажа... 1976 оной түсэбые, арбадахи табан жэлэй ... болзорһоонь урид, үлүүлэн дүүргэлгэ мүн. Промышленностиин талаар продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха ... оной түсэбые — 1976 оной декабриин 28-да, транс... ашаа тээлгын түсэбые — декабриин 30-да, хэлхэ... олзо оруулха түсэбые — декабриин 28-да, ба... барилгын хүдэлмэриин түсэбые — декабриин ... дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур ехэ продукци худалдагда... хараалагдана. Хүдөөгэймнай ажалшад энэ жэлдэ ... тонно ороохо таряа, мүн хартаабха, ногоо болон ... ургамалнуудай ехэ ургаса абахаар, 64,5 мянган ... бага бэшэ мяха, 166 мянган тонно һү, 5,6 мян... тонно ноохо, 105 миллион үндэгэ абахаар, гү... ехэ ороохо таряа, малай ашаг шэмэ худалдахаар ... уялгалаа.

... үгэдөө хүрэжэ, абаһан уялгаа заатагүй ... байһанаа түрэл партиингаа Централна Комитет... Советскэ правительствые республикымнай ажалшад ... найдуулна.

... уялгаа дүүргэхын тула нэн түрүүн социалис ... бүри хүсэтэйгөөр, үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэг... мүрысөөе һайнаар ябуулдаг газарта ам... түйлагдадаг гэжэ промышленнэ предприятинуудай, ... ажахынуудай түрүү коллективүүдэй олон жэлэй ... гэршэлнэ. Тиимэһээл «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба ... шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 ... арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын ... Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ..., СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ... ЦК-гай тогтоол дотор нигэжэ хэлэгдэнэ: «Шэ... дээдэ шатада гараһан социалис мүрысөөн үй... түсэбүүдые дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэ..., хүдэлмэриин шанарай бусад үрэ дүнгүүдые һай..., ажалдаа коммунис ёһоор хандадаг баихаар хү... хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэ».

... организацинуудай гол шухала зорилго гэхэ... социалис мүрысөөе һайнаар эмхидхэхэ, ажалшан бү... коллектив бүхэниие олониитын энэ хүдэлөөндэ ... хабаадуулха ябадал болоно. Ажалшадай ... уялгаа амжалтатайгаар дүүргэхынь тула зохихо ... байдал байгуулха, шэнэ үүсхэлдэ али бүхы ..., туһаламжа үзүүлжэ байха, ажалшадай эрилтэ, ... анхаралтайгаар хандаха, ажалынь хүнгэд... ажаһуудалынь улам һайжаруулхын тула бодото ... үүдые абажа, али бүхы талаар урмашуулжа, ... байха шухала.

..., арад зоной баян дэлгэр байдалай саашада дэбжэлтын аша туһада үйлэдбэриин ашаг үрэ, ... шанар улам һайжаруулха! — энэ хадаа ..., мүн бүхы арбадахи түсэбтэ табан жэлэй Бү... социалис мүрысөөнэй гол уряа, гол зорилгонь ... зорилго дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсөө, мэргэ... шадабаряа, оюун ухаагаа зорюулха шухала. Мүн ... түрүү предприятинуудай, колхоз, совхо..., ажалша коллективүүдэй, ажалай түрүүшүүлэй ... тарааха, олоной шадабари болгоохо гэшэ ... дэлгэрүүлгын онсо шухала эрхэ нүхэсэл юм. Гэ... энэ талаар манай ажахынуудта үшөөл ехэ ду... үзэгдэнэ.

...-Үдын прибор бүтээлгын завод, париин сэмбын ком... Кабанскын совхоз, Хяагтын аймагай «Родина» кол... нэтэ республикымнай түрүү ажахынууд үйлэдбэ... болгохо, хүдэлмэриингөө шанар һайжаруулха ... ехэ амжалта түйлаһан. Тиихэдэ энэ та... амжалта түйлаһан ажалай түрүүшүүлые нэрлэ... олон байха. ЛВРЗ-гэй слесарь Г. Е. Бад..., ... А. Н. Кудряшовой, утаһа ээрэгшэ ... Гавриловагай, һаалишад Н. Л. Тадвашкина болон ..., Зэдын аймагай түрүү хониншодоһ, Захааминай ... аймагуудай эрхим малшадай алдарта нэрэ ... үниндэй гаранхай. Теэд эдэ түрүү коллекти... түрүүшүүлэй ажалайнь опол арга олоной шада... ... байхань гэмшэлтэй. Ядахын сагта, эдэнэр... хүдэлдэг хүршэнэрыншье али олон шалтаг... дурашалыень халан абажа шадаагүй байха юм.

... партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэри... ... зүгһөө эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин ... ябуулагдадаг тухай энэ ушар хэлэжэ үгэ... энэ дутагдалые усадхаха эрид хэмжээнүүд ... байһандань һэжэг түрэнэгүй. Зүгөөр энээниие ..., үрэ дүнгыень эрид дээшэлүүлхэ шухала.

... хабаадагшадые материальна талаар урма... шагнаха ябадал ехэ удха шанартай. Ажалай тү... һайжаруулха, түрүүшүүлэй нэрэ солыень ... нэрэ зэргэдэ, правительственнэ шагналда хүр... хэмжээнүүд мүрысэгшэдэй урма зориг ... бадаруулхада, бүтээсэ ехэтэй ажалда элсүүлхэ ... ехэ туһатай байха.

... үгэдөө хүрэ, абаһан уялгаа дүүргэ! — гэһэн ... бүри хүсэтэйгөөр зэдэлэг лэ!

... ондо Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй хүсэ ... дайгиин бүри үргэнөөр дэлгэржэ, ажалай ехэ ам... ... лэ!

... табан жэлэй түсэбэй түрүүшын жэлэй габша... ... лэ!

XXV КПСС-эй СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

1975 оной дүрбэдэхи кварталай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой коллективтэ СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын болон тус һалбариин профсоюзай ЦК-гай хоёрдохи мүнгэн шан барюулагдаха болобо. Тус заводой коллектив юһэдэхи табан жэлдэ, тэрэ тоодо түгэсхэхы жэлдэ габшагай һайнаар хүдэлжэ, түсэбтэ даабари болон абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн байгаа.

Нёдондо туйлаһан амжалтаараа заводой хүдэлмэришэд урмашажа, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бүри оролдосотойгоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахаар шиидэнхэй. Тэдэнэр КПСС-эй Централна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон комсомолой ЦК-гай тогтоолые нэгэн дуугаар һайшаажа, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсобо. Тиигэхэ зуураа дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые баталан абаа.

Ажалай бүтээсэ болон үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилгэ ба худалдалгаяа нёдондонойхиһоо нилээд дээшэлүүлжэ, 1975 онойхиһоо 350 мянган түхэриг үлүү олзо оруулхаар заводой хүдэлмэришэд шиидэбэ. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ продукци худалдаха түсэбтэ даабаряа декабриин 28-да дүүргэжэ, 0,5 миллион условно хэһэг шифер энэ оной түсэбһөө үлүү үйлэдбэрилэн гаргаха зорилготой.

Заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд продукциин шанар һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулдаг заншалтай. «Бүтээгдэдэг продукциингаа 40 процентые Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэй болгохын түлөө аттестацида бэлдэхэ» гээд, заводой коллективэй энэ жэлэй социалис уялганууд соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой коллектив шэнэ жэлэй январь һарада шударгыгаар хүдэлжэ, үйлэдбэриин даабариие амжалтатайгаар дүүргэнхэй. Энэ амжалтаяа түрэл партиингаа съездэ зорюулна.

Манай корр.

МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

Танай коллектив үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи квартал соо дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэжэ СССР-эй электротехническэ промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаха болобо. Коллективтнай халуунаар амаршалаад, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үшөө ехэ үрэ дүн туйлахыень хүсэнэбди.

СССР-эй электротехническэ промышленностиин министр А. К. АНТОНОВ.
СССР-эй электротехническэ промышленностиин ба электростанцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ Н. П. СИМОЧАТОВ.

Иимэ телеграмма Улаан-Үдын «Электромашина» заводой коллектив наяшаг абаба. Коллективнай һайн шанартай продукци гаргажа байдагаараа республика дотороо мэдээжэ болоһон юм. Бидэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 300 мянган түхэригэй продукци гаргахаар шиидэнхэйбди.

Заводоймнай электромеханическа цехэй хүдэлмэришэд январь һарынгаа даабариһаа гадуур 6 электродвигатель заһабарилаа. Урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшоднай 26 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ 12,5 мянган түхэригэй арьбалалта хэбэ. Заводоймнай коллектив январь һарада бүхы продукциингаа 92 процентыень эрхим сэгнэлтэтэйгээр техническэ хиналтын таһагта тушааба.

В. Н. Калашников, В. А. Свирид, В. П. Шилов, Ю. А. Филиппов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд коллективүүд социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Манай «Электромашина» заводой коллектив 1976 оной даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тула ехэ шангаар хүдэлжэ байна.

Н. ДЕМИН.

УЯЛГАНЬ—10 МЯНГАН ЦЕНТНЕР

Үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлдэ сагаан эдеэ элбэг ехээр абахын түлөө мүрысэжэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай фермынхид аймаг соогоо түрүү һуури ээлжэ гараа һэн.

Тиигэжэ эндэхид гүрэндэ һү худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, 1975 оной июнь соо дүүргээ юм. Тус фермын коллектив табан жэлэй даабариһаа гадуур 1.500 центнер сагаан эдеэ. Эхэ орондоо үгөө.

Нэн түрүүн энэ фермэдэ һүүлэй хэдэн жэлдэ малшадай ажалые оньһожоруулха, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэнэйнь аша үрэ элитээр харагдаа. Энээнэй ашаар гансашье һаалишадай, малшадай хүдэлмэри хүнгэдхэгдөө, ажалайнь бүтээсэ дээшэлээ бэшэ, мүн ехэшье, һайншье шанартай продукци абтадаг болоо. Эндэхи һаалишад үнгэрһэн жэлдэ тус бүридөө 60 үнеэдые машинаар һаажа гараа. Аймаг соо ондоо нэгэшье фермэдэ иимэ олон үнеэд нэгэ хүндэ даалгагдадаг болоодүй байһаар. Тус фермын һаалишадай дүй дүршэл дээрэһээ харахада, нэгэ һаалишанай олон үнеэдые даажа абаад, һү ехээр һааха арга боломжо Зэдын аймагта бии гэжэ энэ жэшээ бодотоор гэршэлнэ.

Жэшээнь, эндэхи һаалишан Любовь Факеевна Нагаева урда тээнь 20—25 үнеэдые һаахадаа тус бүриһөөнь 2.500—2.600 килограмм һү һаадаг һаа, нёдондо 60 үнеэдые һаахадаа, тус бүриһөөнь дунда зэргээр 3.117 килограмм һү абаа юм. Эндэхи 5 һаалишад нёдондо тус тустаа 2.400—2.700 килограмм хүрэтэр һү үнеэн бүриһөө һаагаа. Тиигэжэ эндэхид Зэдын аймагай эрхэ байдалда үнеэдые машинаар һаахадаа, тус бүриһөөнь жэлдээ 3 мянган килограммһаа дээшэ һү һааха арга боломжо гүйсэд бии гэжэ баталһан байна.

Мүнөө тус фермын һаалишад, мал адуулагшад тэжээл буйлуулагшад «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой анхаралтайгаар танилсаад, нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэбэ. Тэдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ, манай партиин ээлжээтэ XXV съездын болохо түүхэтэ — 1976 ондо ажалайнгаа бүтээсые үшөөл дээшэлүүлхэ, шанарыень бүри һайжаруулха гэһэн зорилго урдаа табяад, энэ жэлдэ бүхы дээрээ фермээрээ хамта 10 мянган центнер һү һааха гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.220 килограммһаа бага бэшэ (нёдондо 2.099 килограмм байһан) һү һааха, зуун үнеэн бүриһөө 90-һээ үсөөн бэшэ тугал абажа түлжүүлхэ, тугалнуудайнгаа тус бүриинь шэгнүүрые суудхэдэ 720 граммаар нэмээжэ, нэгэшье гарза хоролтодо оруулангүй томо болгохо гэһэн уялга абаа. Тиихэдээ һааһан һүнэйнгөө шанарые хододоо 1-дэхи бүлэгтэ орохоор, сэбэрээр тушаахабди гэжэ мэдүүлээ.

Эндэхи зарим түрүүшүүл үшөө ехэ уялга абанхай. Жэшээнь, һаалишан Л. Ф. Нагаева үнеэн бүриһөө 3.100 килограмм, Е. И. Брикова—2.800, В. Г. Гончарова — 2.500, А. Г. Лётова — 2.400 килограмм һү һаахабди гэжэ тус тустаа уялгануудые абаһан байна.

Колхозойнгоо түрүү фермын һаалишадай уряада харюу болгон, Гэгээтын һаалиин фермынхид баһал бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсон, ехэ уялгануудые абаа. Тусхайлбал, Сэсэгма Банзаракцаева, Бубей Раднаева, Бага Наринай фермын һаалишад М. С. Ощепкова, Т. Д. Тубанова гэгшэд тус тустаа үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2.000 гаран килограмм һү абаха гэһэн зорилго урдаа табина.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Мүнөөдэр республикын худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн Улаан-Үдэдэ нээгдэхэнь

Улаан-Үдын түбэй универмагай коллективтэ юһэдэхи табан жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ Н. Танцевагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада эрхимлэжэ гараа. Бригадада хамтадаа 7 наймаалагша хүдэлнэ. Тэдэнэр табан жэл соо эд бараа худалдаха түсэбтэ даабаряа үнгэрэгшэ жэлэй сентябриин 15-да дүүргэһэн юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр тус бригада ВЛКСМ-эй ЦК-гай грамотаар шагнагдаа. Коммунис ажалай коллективэй нэрэ солодо хүртэһэн Н. Танцевагай бригадын гэшүүдтэ «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэг барюулагданхай. Шэнэ жэлэй түрүүшын һарын эд бараанай эрьесын түсэб мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадын гэшүүн А. Вылкова (зүүн гарһаа), бригадир Н. Танцева, наймаалагша И. Молокова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Худалдаа наймаа хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

Козулина Пелагея Александровнада — Баунтын аймагай Маловска худалдаа наймаанай отделениин эд бараа наймаалдаг магазиниие даагша.

Лехницкая Ольга Ивановнада — Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министерствын түсэблэлгэ-финансын таһагай экономист.

Пинтаев Александр Ивановичта — Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын райпогой автолавкын жолоошон-наймаалагша.

Серебрякова Донара Николаевнада — «Росхозторгын» Буряадай баазын эрхилэгшын орлогшо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной февралиин 6.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ НИИТЫН ЭДЕЭ ХООЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаһанайнь, юһэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха

Архипов Виталий Васильевичые — Прибайкалиин аймагай Прибайкалиин кооперопромхозой директор.

Аюева Ольга Петровнае — Улаан-Үдын столовонуудай трестын 11-дэхи столовын кондитерскэ цехые даагша.

Бажеева Цындыма Ринчиновнае — Улаан-Үдын 2-дохи пищеторгын 12-дохи магазинай ахалагша наймаалагша.

Балаганский Николай Сергеевичые — Улаан-Үдын столовонуудай трестын 16-дахи столовын тогоошон

Дамбаева Валентина Раднаевнае — Буряадай книготоргын «Знание» магазинай таһагые даагша.

Елисеева Мария Ивановнае — Буряадай геологическа управлениин ОРС-ой 1-дэхи столовын тогоошон.

Игкаев Бадма Лобсоновичые — Түнхэнэй аймагай Тоорын сельпогой наймаалагша.

Панушкова Евгения Серафимовнае — «Росгалантерейн» Буряадай баазын складые даагша

Рыжакова Зинаида Георгиевнае — «Ростекстильторгын» Буряадай баазын складые даагша.

Степанова Надежда Петровнае — Хяагтын аймагай номой 10-дахи магазинай ахалагша наймаалагша

Тыхеева Татьяна Григорьевнае — Улаан-Үдын горплодовощторгын 2-дохи магазиниие даагша.

Туманова Цындыма Усеншиновнае — Хориин аймагай эдеэ хоолой 11-дэхи магазинай наймаалагша

Филоненкова Ирина Ивановнае — Хяагтын аймагай Хяагтын универмагай таһагые даагша

Цыренова Елена Алексеевнае — Улаан-Үдын хилээмэ наймаалдаг 29-дэхи магазиниие даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан
1976 оной февралиин 6.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. И. БЕЗНОСОВТО БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ГАБЬЯАТА УРАЛАН НАРИЖУУЛАГША ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Уралан нарижуулгада, ухаалан зохёолгодо габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг министерствын «Бурятбыттехника» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй ювелир нүхэр Безносов Арсений Ивановичта Буряадай АССР-эй Габьяата уралан нарижуулагша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной февралиин 6.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭД Д. Ж. НРДЫНЕЕВА, Н. В. ЯКОВЛЕВА ГЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ЭКОНОМИСТ ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын худалдаа наймаанай экономико хүтэжоолгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй габьяата экономист гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

Ирдынеева Дулгар Жанаевнада — Бэшүүрэй аймагай ребсоюзай ахамад бухгалтер.

Яковлева Полина Ванифантьевнада — хүдэлмэришэдые эд бараагаар, эдеэ хоолоор хангадаг Буряадай управлениин түсэблэлгын-финансова таһагай начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной февралиин 6.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ХҮН ЗОНОЙ АЖАҺУУДАЛАЙ ЭРИЛТЭ ХАНГАДАГ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь, юһэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй Грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха

Воронин Александр Филипповичые — «Буряттелерадиобыттехника» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй радиотехник.

Ефимова Татьяна Андреевнае — трикотаж хубсаһа хадхадаг, оёдог Улаан-Үдын фабрикын хүдэлмэришэн.

Хандакова Хорло Содномовнае — хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг Түнхэнэй аймагай комбинадай оёдолшон.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной февралиин 6.

Москвагай городской партийна конференци

... городской партийна XXII конференци Союзуудай байшангай Колонно залда февралиин 5-да ... үргэлжэлүүлбэ. ... Ю. В. Андроповые, ... Гришиниие, Ф. Д. ..., Д. С. Полянские, ... П. Н. Демичевые, ... Пономаревые, М. С. ..., Д. Ф. Устиновые, В. Н. Долгих, И. В. ..., К. Ф. Катушевые ... нэрьемэ альга ... угтаа.

... хабаадагшад ... КПСС-эй МГК-гай ба шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэбэ. Партиин XXV съездэдэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект тухай элидхэл партиин Московско горкомой секретарь Л. Н. Греков хэбэ.

Конференциин делегадууд ниислэл хотын коммунистнуудта, бүхы ажалшадта хандан, 1976 оной ба арбадахи табан жэлэй даалгабаринуудые дүүргэхэ хэрэг габшагай ажалаараа хангахыень, «Экономикын саашанхи ургалта, арад зоной баян дэлгэр байдал хангалгын аша туһада үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхэ!» зорилготой бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй түрүү манлайда ябахыень уряалба.

КПСС-эй Централна Комитедтэ, партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг ехэ баяр дэбжэлтын оршон байдалда баталагдаа.

Конференци городской партийна организациин хүтэлбэрилхы органуудые, КПСС-эй XXV съездэдэ хабаадаха делегадуудые һунгаба.

* * *

Городской партийна XXII конференци дээрэ һунгагдаһан КПСС-эй Московско городской комитедэй пленум боложо, эмхидхэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретаряар В. В. Гришин һунгагдаба.

(ТАСС).

Партиин XXV съезддэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976-1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэлгэ

ПАРТИИН ТҮСЭБ — арадай хэрэг

ШЭНЭ ИЛАЛТАНУУДТА ЗОРИГЖУУЛАН...

Партиин XXV съезддэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые манай уужам дэлгэр Эхэ ороной хүн бүхэн омогорхон уншажа, шудалан үзэнэ, зүбшэн хэлсэнэ.

Энэ тон шухала удха шанартай документ хадаа арадай ажахын ямаршье һалбарида ажаллажа, хүдэлжэ байһан хүн бүхэндэ хабаатай ха юм.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй туршада арадай ажахын али бүхы һалбаринуудта айхабтар ехэ алхам хэгдэһэн байна. Эндэ бүхы совет арадай баатарлиг ажалай үрэ дүн тобойсо харагдана.

Материальна баялиг байгуулдаг хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын ажалшадһаа гадна, хүнэй ухаан бодолые баяжуулдаг, хүмүүжүүлдэг искусство, литература ... түлөөлэгшэдэй дүүргэдэг үүргэнь мүн лэ угаа ехэ. Энээн тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй проект дотор эли тодоор хэлэгдэһэн байха юм.

Табан жэл бүхэн, манай ороной арадай ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлай ехэ хубита оруулхынгаа хажуугаар, ажалша хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэндэ дурасхаал болохоор нэгэл һайхан юумэ үлөөдэг гээшэ ааб даа. Юһэдэхи табан жэл хадаа манай искусствын хүгжэлтэдэ онсо өөрын хубита оруулаа. Буряадай АССР-эй, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойнуудые тэмдэглээбди. Тиихэдэ юһэдэхи табан жэлэй эхиндэ агуу багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе тэмдэглээ һэмди.

Мүн 1973 оной май һара соо Буряадай искусство болон литературын үдэрнүүд Москва, Свердловск хотонуудта үнгэргэгдэжэ, манай республикын соёл культурын ехэ хүгжэлтые эли тодоор гэршэлээ һэн. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада манай театрнууд нилээд олон зүжэгүүдые табяа. Жэшээлхэдэ, оперо болон баледэй театрай коллектив эршэмтэйгээр хүдэлжэ, удха түгэлдэр, уран хурса зохёолнуудые табиһан байна. Классигуудай, совет композиторнуудай зохёолнуудые харагшад альга ташан угтаа. Ш. Гуногой «Фауст» гэжэ оперо, А. Хачатурянай «Гаянэ» гэжэ балет, манай Буряадай мэдээжэ композитор Ж. Батуевай «Газарай хүбүүн» гэжэ балет болон бусад зохёолнууд театрай сценэ дээрэ табигдаа.

Жэл бүри ороноймнай хүсэ шадал, зонноймнай ажабайдал болон соёл культура улам һайжаржа, ухаан бодолой болон бар хүсэнэй ажал хүдэлмэриин хоорондохи илгаанууд үгы боложо байна.

Манай Коммунис партиин хүтэлбэрилхы, зоригжуулхы үүргэ хадаа мүн ажахын, соёл культурын байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ совет арадые элсүүлхэ, зоригжуулха талаар тэрэнэй эмхидхэлэй болон политическэ олон янзын ажал ябуулгада ехэ удха шанартай байна бшуу.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проект дотор арадай ажахые арбадахи табан жэлдэ хүгжөөхын талаар асари ехэ зорилгонууд табигдаа гээшэ.

Шэнэ жэлэй урда тээ болоожо үнгэрһэн манай республикын Верховно Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай республика дотор бэелүүлэгдэхэ ехэ түсэб баталагдан абтаа гэжэ уншагшад һайн мэдэһэн, уншаһан, танилсаһан байна ёһотой.

Манай ороной хүн бүхэн, тэрэ тоодо манай республикын ажалшад, КПСС-эй Центральна Комитедэй проект дотор хараалагдаһан энэ ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрын өөрынгөө ехэхэн хубитые оруулалсажа байна. Эндэ мүн искусство, литературын түлөөлэгшэдэй хубиташье бии.

«Совет хүнүүдые үзэл бодолой, политическэ талаар, гурим журамаар, эстетическэ талаар хүмүүжүүлгэдэ, тэдэнэй оюун ухаанай эрилтэнүүдые хүмүүжүүлгэдэ социалис соёл культурын, искусствын үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, соёл культурын эмхи зургаануудай материальна үндэһэ һууриие иленгаяа хүдөө нютагуудта, промышленна барилгын шэнэ районуудта бэхижүүлхэ» гэжэ партиин Центральна Комитедэй проект дотор хэлэгдэһэн байна.

Манай орон доторхи томо ехэ барилгануудай нэгэн болохо Байгал-Амарай түмэр замай барилга тухай проект дотор хэлэгдэнхэй. Энэ ехэ түүхэтэ зам манай Буряадай газар дайда дээгүүр алар табан зуу гаран километр газар эзэлэн гараха юм гэжэ мэдээжэ. БАМ-ай барилгашадта зорюулжа, «Түрүүшын алхам хэгшэд» гэжэ симфони бэшэһэн байнаб. БАМ-ай барилгашадые культурна талаар хангаха хэрэгтэ республикымнай искусствын, соёл культурын эмхи зургаанууд ехэ ажал хэжэ байдаг юм. Үнгэрһэн жэлдэ манай хотын театрнуудай, филармониин болон уран һайханай бүлгэмүүд зуун хори гаран концерт болоод зүжэгүүдые харуулаа.

Үнгэрһэн жэлнүүд ажалша совет хүндэ өөрын үрэ дүнтэй байдаг гэжэ мэдээжэ. 1973 ондо Москвагай хүүгэдэй хүгжэмтэ театрта «Шэдитэ нюуса» гэжэ оперомни табигдаа. «Цыремпил Ранжуров» гэжэ дүрбэдэхи оперомни мүнөө оперо болон баледэй театрта табигдажа байнхай. Тиихэдэ Буряадай арадай инструментнүүдэй оркестрэй наадаха «Түрэл нютагайм аялганууд» гэжэ поэмэ бэшээ һэм.

Бидэнэрэй, хүнэй оюун бэлигые хүгжөөхэ хүнүүдэй, урда манай парти, правительство ехэ харюусалгатай зорюулга табинхай гээшэ. Мүнөөнэй байдалые һайнаар, үнэн зүбөөр харуулха, совет хүнэй шэнжэ шанарые, һанал бодолые, ажалые зохёолнуудые соогоо эли тодоор этигэмээр зураглаха гээшэ бидэнэр, уран бүтээлшэдэй үндэр арюун уялга болоно. Иимэ эрилтэ манай парти бидэнэй урда табина.

Тиимэһээ манай хүгжэмэй искусствые саашадань хүгжөөхэ онсо анхарал хандуулнабди. Һүүлэй үедэ залуу композиторнууд урган гаража байна. Эдэмнай хэд бэ гэхэдэ, СССР-эй Композиторнуудай холбооной гэшүүд болоһон А. Андреев, Г. Дашипылов, Д. Дугаров гэгшэд болоно. Композиторнууд Б. Цырендашиев, Ч. Павлов, И. Дамиранов болон бусадай бэшэһэн дуунуудые залуушуул, хүдөө нютагай хүн зон дуратайгаар дуулана. Тиихэдэ Б. Гомбоев, Вл. Аюшеев гэгшэдэй бэшэһэн дуунууд магтаалда хүртэжэ эхилэнхэй. 1975 ондо Новосибирскын консерватори дүүргэжэ ерэһэн залуу композитор Юрий Ирдынеев симфони бэшэнхэй. Мүн композитор Сергей Манжигеев һүүлэй үедэ хүгжэмэй олон зохёолнуудые бэшээ.

Арбадахи табан жэлээ амжалта, илалтатайгаар манай ажалшадай угтаад, энэ табан жэлдэ шэнэ хүсэтэйгөөр ажаллаха хэрэгтэнь бидэнэр, искусствын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдын хубитые оруулжа, тэдэниие зоригжуулма зохёолнуудые бэшэхэ зэргэтэйбди.

Б. ЯМПИЛОВ.
Буряадай АССР-эй Композиторнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ, РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат.

Байгал-Сэлэнгын уһан замай хүдэлмэришэд тамаралгын шэнэ сезондо бэлдэжэ байнхай. Тэдэнэр теплоходуудые болзорһоо урид заһабарилжа, бэлэн болгоно.

Мүнөө үедэ «Беркут», «Путейская-5», «Баклан» теплоходууд тамаралгада бэлэн болонхой. Механигууд А. Ф. Шурыгин, А. С. Шикуло, М. А. Матвеевский гэгшэд эрхим һайнгаар ажалланад. Мүн лэ электро-гагнууршад Б. Б. Аюшеев, А. С. Мартынов гэгшэд социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эдэнэр хэдэн мэргэжэл шудалһан тула ямаршье хүдэлмэри һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

Тус коллектив партиин XXV съездын хүндэлэлдэ 4 теплоход, газар малтадаг 2 машина заһабарилжа гаргаха шэнэ уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. «Баклан» теплоходой эрхим механик А. Ф. Шурыгин. 2. Заһабарида табигдаһан теплоходууд.

Д. БАЛДАНОВАЙ фототекст.

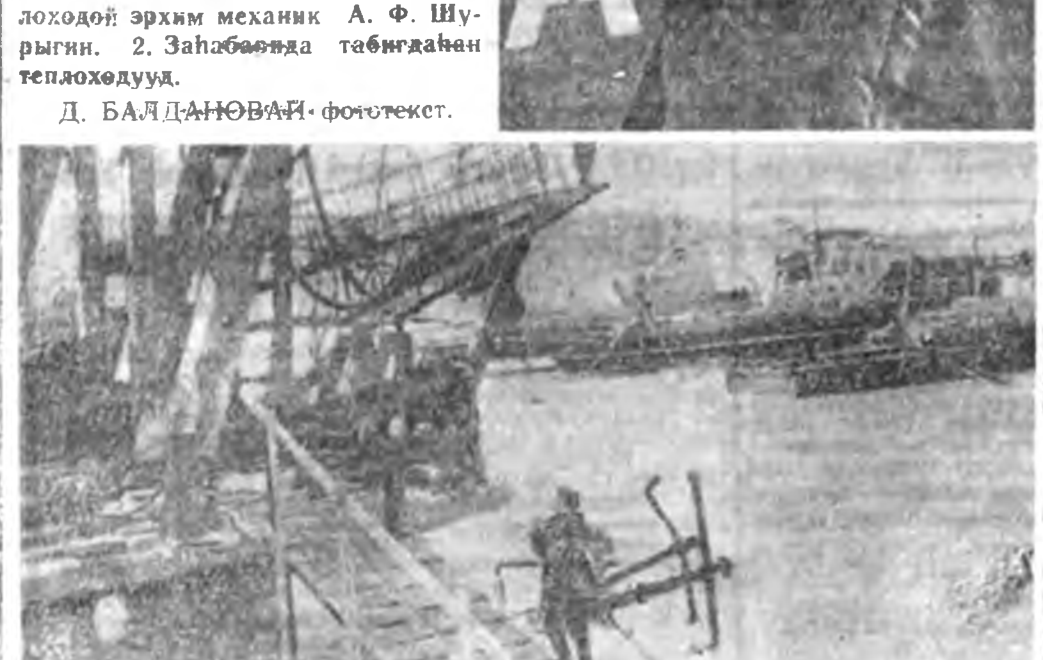

Зэдын аймагай үрэһэ хүрэнгэ шалгадаг гүрэнэй инспекциин хүдэлмэришэд шэнэ жэлэй ургасада хүсэд хүрэхөөр эрхим шанартай, һайн сортын үрэһэ бэлдэхэ талаар аһан шадалаараа оролдоно. Эндэ һүүлэй мэдээгээр 180175 центнер ороoһон шалгагдаад байна. Лаборантнууд М. А. Башарова, П. В. Невзгодова, Н. М. Курдюкова гэгшэд оролдосотой һайнаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнинэй лаборантка Мария Афанасьевна Башаровагай ажалдаа байхыень харанат.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПСС-эй ХЭЖЭНГЫН РАЙКОМДО

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ ТУХАЙ

Коммунистнууд болон комсомолшуудай политическэ һуралсалые һайнаар эмхидхэн ябуулха, нарнинаар хинан ударидаха зорилгоёо Худанай леспромхозой партийна организациин бюро хэр зэргээр бэелүүлнэб гэһэн асуудал КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюрогой заседаниин үзэмжэдэ табигдаба. Тус предприятида политическэ һуралсалай 7 һургуули болон семинар хүдэлдэг байна. 22 коммунист, 28 комсомолец, партийнабэшэ 45 хүн эдэнэй бүридэлдэ ороно.

Тус асуудалые гүнзэгыгөөр шудалаад байхада, политическэ һуралсалдань горитой дутуу дунданууд бии гэжэ элирээ. 2 һургуули болон нэгэ семинарта хэшээлнүүдынь һанаһанда хүрэмэ һайнаар үнгэргэгдэдэг байба.

Гэхэтэй хамта һургуули болон семинарнуудай олонхидонь хэшээлнүүд болзор соогоо үнгэргэгдэнэгүй, шагнагшадынь оройдоошье ерэнэгүй гү, али үзэһэн материалаа муугаар мэдэнэ, эдэбхи багатай байна. Жэшээлхэдэ, политическэ һуралсалай жэлэй эхилһэнһээ хойшо 11 хэшээл үнгэргэгдэһэн байха ёһотой аад, пропагандистнууд А. Е. Афанасьев, В. С. Данилин, В. Е. Истомин гэгшэд оройдоол 5—6, Д. Ж. Бабужалов, Л. П. Фадеев гэгшэд 7—8 хэшээл үнгэргөө болоо. Хэтэрхэдээ пропагандист В. Н. Овсянниковай хэшээлнүүдтэ леспромхозой партийна организациин бюрогой нэгэшье гэшүүн ошожо шалгаагүй байха юм.

Шагнагшадай хэшээлнүүдтээ хэр эдэбхитэйгээр ябадаг тухайнь хэлэхэ болоо һаа иимэ байна. 5 һургуули болон семинарнуудта үнгэргэгдэһэн хэшээл бүхэндэнь шагнагшадан 50—60 процентнь лэ байһан байба. Энээнһээ уламжалан хараад үзэхэдэ, леспромхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Варфоломеев, Зверьков, Чувашов гэгшэд оройдоол 1—2, Сулхарын сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Титова—нэгэ хэшээлдэ ерээ, харин предприятиин ахамад механик нүхэр Содномов нэгэшье хэшээлдэ ерээгүй байха юм.

Эдэ һургуулинууд болон семинарнуудай хэшээлнүүд методическа талаһаа ехэ һулаар үнгэрнэ. Харуулан ойлгуулгын болон техническэ хэрэгсэлнүүд хэрэглэгдэнэгүй.

Тиимэһээ иимэ бандалтай яашье эбсэжэ болохогүй гэжэ баталан абаһан тогтоол соогоо бюро тэмдэглээд, бии байһан дутуу дундануудаа заабол эрид усадхаха шухала гээд тон зүб заагаа.

ХЭМЖЭЭ ЯБУУЛГАНУУД ХАРААЛАГДАБА

КПСС-эй Хэжэнгын райкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагай хүдэлмэрилэгшэд районно партийна XIX конференци дээрэ делегадуудай хэлэһэн шүүмжэлхы ажаглалта болон дурадхалнуудые бүридхэжэ, энээнэй үндэһөөр бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудые зохёогоод, партиин райкомой бюрогой үзэмжэдэ баталхыень дурадхан табиба.

Ямар хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа гээшэб? Нэн түрүүн партийно-эмхидхэлэй болон ажалшадай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэри саашадань һайжаруулха тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнэ. Гадна хэлхэе холбооной эмхинүүдэй хүдэлмэридэ хабаатай асуудалнууд онсо һуури эзэлнэ.

Ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ, тэдэниие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр болон промышленна эд бараагаар хангаха талаар ехэ юумэн хэгдэхэ ёһотой гээд хэмжээ ябуулганууд соо онсо заагдана.

Гадна мал ажалые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг дутуу дундануудые дары усадхаха, гаргагдажа байһан продукциин шанар һайжаруулха, ажалай бүтээсэ болон ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ талаар баһал горитой хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Эдэ бүгэдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажахынуудай, предприятинуудай болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинуудай секретарьнар, комсомолой болон профсоюзай органууд харюусалга даажа абаха ёһотой гэжэ КПСС-эй райкомой бюро баталан абаһан тогтоол соогоо заана. Тиигээд эдэ хэмжээ ябуулгануудые сүм бэелүүлхэ талаар хүдэлмэри ябуулха зон элирүүлэгдээ.

ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ ЖАГСАБА

Хүртэйн леспромхозой хүдэлмэришэн Николай Алексеевич Курикалов, Хэжэнгын совхозой шофёр Баян Жамбалович Жамьянов, энэл ажахын тракторист Баатар Сампилович Доржиев гэгшэд КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюрогой заседани дээрэ партиин гэшүүндэ кандидадуудаар баталагдаба. Эдэнэр бултадаа даажа байһан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар хандажа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө габшагай ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг, үнэхөөрөө түрүү зон болоно.

Николай Алексеевич Курикалов трактористаар хүдэлхэ зуураа, халаанайнгаа даабариие ходоодоо үлүүлэн дүүргэжэ, ниитын хүдэлмэридэшье эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг хүн юм. Харин Баян Жамбаловичай жолоододог автомашиныень хараа, һаа, яһалал гайхахат. Ходоодоо сэбэрээр, ходоодоо хаанашье холо тордиһогүйгөөр ошохоор бэлэн байлгадаг ха юм. Тиигэжэ зооһэн ашаагаа болзор соонь хэрэгтэй газартань абаашаад байдаг, нютагайнгаа зоной магтаал, һайшаалда хүртэдэг.

Иимэ ажалдаа түрүү, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй зон партиимнай зэргые улам бэхижүүлнэ. Тиимэһээ энэ хүдэлмэриие саашадань бүри эдэбхижүүлхэ, гуримшуулха гээшэ тон шухала.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой таһагые даагша.

ЭРХИМ ЖОЛООШОН

Владимир Бабуев Анаагай совхоздо арбаад жэлэй туршада автомашинын жолоошоноор хүдэлнэ. Энэ хугаһаа соо тэрэ дүй дүршэл оложо, даалгагдаһан машинадаа эзэн ёһоор хандадаг болоо. Иигэжэ ажаллахадаа, тэрэ жэлһээ жэлдэ үйлэдбэриин эрхим дүн туйладаг. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ 100 мянган тонно-километр ашаа шэрэхэ түсэбтэй һаа, энэ тоогоо 136 мянга 791 тонно-километртэ хүргэжэ, совхоз дотороо түрүү һуури эзэлээ. Мүнөө эрхим жолоошоной нэрэ обог совхозой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

ЗАМАЙ ЭХИНДЭ

— Тиимэшье холо зорёод яахамнайб, нютагтамнай манай хэхэ ажал ехэ,— гэжэ Эгэтын-Адагай дунда һургуули дүүргэгшэд хэлсэдэг байна.

Иигэжэ эндэхи хүбүүд, басагад һургууляа дүүргэмсээрээ түрэл «Победа» колхоздоо нэгэ жэлэй туршада механизатораар, һаалишанаар, хонишоноор хүдэлдэг һайхан заншалтай. Жэл хүдэлөөд байхадань, колхозой правлени, партбюро тэдэнээ дээдэ һургуулинуудта эльгээдэг, материальна талаарше туһалдаг юм. Дээдэ һургуулинуудта ороһон нүхэдэйнгөө ажалые удаадахи жэлдэ арбадахи класс дүүргэһэн нүхэдынь халан абана бшуу.

1975 ондо арбадахи класс дүүргэһэн хэдэн басагад тухай мүнөө хөөрэхэ хүсэлтэйб.

Үбэлэй богонихон үдэр хоорожо, үдэшын боро харааһай буухалаар юһэн залуухан басагад халаадуудые үмдэнхэй хүнэгүүдээ бараад, үнеэдээ һаахаяа оробо. Мүнөө дээрээ һаалишанай ажал хүшэршэг ааб даа. Фермын ажалай хэдышье оньһожоруулагдажа байгаа һаа, гараар хэхэ хүдэлмэри үшөөл бии. Үбһэ тэжээл зөөхэ, үнеэн һааха, бардаа хүнэгөөр шэрэхэ гэхэ мэтэһээ эхилээд, гарай хүсөөр хэгдэхэ ажал ехэл гээшэ. Энээниие һаял 17—18 наһа хүрэжэ ябаһан гүлмэр басагад дууһан хэнэ ха юм. Үдэр бүри үүрээр бодоод, нэгэл хэһэн ажалаа дабтажа байхань тиимэ зохид бэшэ хэбэртэй. Олон жэл хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон һаалишадые дахажа, тэдэнэр урма зоригтойгоор ажаллана.

— Зай, һаалишанаар хүдэлхэдэ хүндэ гү?— гээд һонирхоходо, басагад миһэрэлдээд:

— Бараг даа, һургуулида һуража ябахадаа эжынэртээ туһалагша һэмди, фермын ажал мэдэхэбди даа,— гээд нэгэниинь харюусаба.

Үнэхөөрөөшье тиимэ байгаа бэзэ. Эжы, абын һургаал заабари доро тэдэнэйнгээ хэжэ ябаһан ажалда хара багаһаа хамһалсаад, һүүлдэнь халан абахада бэедэ хүнгэн байхал даа. «Би эсэнэб, намда хэшартай болошоо» — гэжэ гэдэргээ таталдаха ушар үзэгдэнэгүй. Энэл даа эхэ, эсэгын һайхан һургаалай аша үрэ. Арба хорин жэлдэ ажал хэжэ ябаһан аба, эжыдээ, түрэл колхоздоо нэгэшье жэл һаань хүдэлжэ туһалха гэһэн хүсэл зориг эдэ басагадай сэдьхэлдэ хадуугдаанхай ха юм.

Нэгэ жэл хүдэлөөд, саашадаа һургуулида ороход хүсэлэнтэй аад, ажалдаа татагдаад гү, али бусад ондоо шалтагаануудһаа болоожо, зарим зулуушуул нютагтаа олон жэлээр үлэшэдэг байна. Эдэнэр тэ пенсиин наһа хүсэтэр ябаһан малшад механизаторнуудые халан абаха хүнүүд болоно гээшэ.

Эндэ ажаллажа байһан залуу һаалишаднай хэд бэ гэхэдэ, Баирма Цырендылыкова, Дыжидма Цыренжапова, Дыжидма Будаева, Октябрина Намсараева, Света Мункуева, Цыцыгма Очирова, Соёлма Сандитова, Цыпилма Бальжинимаева, Долсон Доржиева гэгшэд болоно. Эдэнэрнай комсомол-залуушуулай звено боложо нэгэдэнхэй. Тус звеное фермын тоо бүридхэгшэ-лаборант Долсон Доржиева эрхилнэ. Тиихэдэ Баирма Цырендылыкова Дыжидма Цыренжапова хоёр һаянай нарай тугалнуудые харууһалдаг болоо. Бэшэнииинь тус тустаа 22—23 үхэр даажа абаад, хүдэлдэг юм. Хахад жэл тухай хүдэлжэ байхадаа эдэ басагад фермынгээ бусад һаалишадһаа дутуугүй һү һаагаад байна.

Жэл соо үнеэн бүриһөө 1300—1400 килограмм һү һааха уялга абанхайбди, — гээд Дыжидма Будаева хөөрэнэ.

Залуу басагадта зүбшөөл, заабари үгэхэ, дүй дүршэлөөрөө хубаалдаха бэрхэ һаалишад энэ фермэдэ олон. Һаалишад Дулма Нимбуева, Лилия Алексеева, Цырен-Дулма Бальжирова гэгшэд эдир нүхэдтөө али болохо аргаар туһа хүргэдэг, хүшэр хүндэ үедэ тулгань боложо үгэдэг байна.

Колхоз басагадтаа хамтын дулаан байра түхеэрэнхэй. Тэдэнэр гэрээ яла сала угаагаад, сэбэрлээд, ханаараа элдэб гоё зурагуудые үлгөөд, хүхюутэй зохидоор ажаһууна. Сүлөө сагтаа ном уншадаг, шатар даам наададаг. Хатар зугаашье нэердэг ха. Үдэшэндөө шэнэ кинофильм харахаяа соелой байшан ерэнэд. Жэл хүдэлөөд, хэнтнай ямар дээдэ һургуулида ороход хүсэлтэйб,— гээд һонирхоходо, Октябрина Дыжидма хоёр багшанарай, Света Соелма хоёр хүдөө ажахын институтда ороход һанаатай байба. Бэшэнииинь Зүүн Сибириин культурын институтда ороход дуратай. Тээд яахаб, түрэл колхозынь басагадайнгаа ямаршье институтда ороход болоходонь дэмжэхэ, туһалалсаха байна ха юм.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

Яруунын аймаг.

ЖЭЛДЭЭ 550 ТОННО ҺҮ ҺААХА!

ТУЛА. (ТАСС-ай корр. А. Сыроваткин). «Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын, 1976 оной арадай ажахын түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолые Новомосковско районой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшад үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ байна. Бүгэдэ арадай энэ хүдэлөөндэ бэелүүлхэ түсэбүүдээ ордэнто ажахы үшөө хараалха ёһотой. Харин мүнөө үнеэдые машинаар һаадаг мастер А. Радюшкинада үгэ үгтэнэ:

— Мүнөө би 128 үнеэдые харууһалжа байнаб,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ. — Үнгэрһэн жэлдэ би, мүн М. Каткова, А. Крысанова, В. Трушина гэгшэд тус тустаа даадаг үнеэдһээ 532 тонно һү һаагаа һэмди. Колхоздоо туйлаһан эдэ ехэ амжалтаяа партиин XXV съезддэ зорюулаабди. Бүхэсоюзна мүрысөөн бидэниие уряалан дуудана. Би арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 550 тонно һү һаахые шиидээб.

БАРАЙГАР УРГУУЛАГШАДАЙ НАЙДАМТАЙ ТУҺАЛАГША

ГОМЕЛЬ. (ТАСС-ай корр. К. Тычина). Барайгар таринжа ургуулагшадай хүшэр ажал гол түлэб оньһожоруулагдаа. Барайгарай талмайе уһан соо байлгахын тула һубагууд татагдаһан байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэ ургамал нэлэнхы уһан соо ургадаг гээшэ. Харин мүнөө һубаг татаха түхеэрэлгэ бүтээгдээ. Мозырска «Мелиормаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл иимэ түхеэрэлгэнүүдые олоорнь бүтээн гаргажа захалба.

Краснодарай хизаарай барайгарай талмай дээрэ эдэ түхеэрэлгэнүүд туршалга гараһан байна. Тус агрегат ДТ-75Б түхэлэй тракторта шаггагалагдадаг юм. Тусхай түхеэрэлгээр хахад метр гүнзэгы хобоо һубаг малтагдадаг байна. Энэ машина час соо нэгэ километр канал малтаха аргатай.

МЕЛИОРАТОРНУУДАЙ ГАБШАГАЙ АЖАЛ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр. Н. Карасев). 4 мянга шахуу гектар талмай эзэлдэг Карагайска үргэн ехэ һудал һужаагые Алтайн мелиораторнууд элдүүрилжэ эхилбэ. Красногорско нүүдэл оньһожоруулагдаһан колоннын отрядууд эндэ ерээ. Мелиораторнууд һөөг бургааһануудые үндэһөөрнь абажа хаяна, болдог дошонуудые жэгдэлнэ, харин хабартаа намаг налхитай газарые хатаахын тула хобоо һубагуудые татаха байна. Тиигэжэ энэ газарые ашаг шэмэ ехэтэй нуга сабшалан, бэлшээри болгохо бшуу.

Хизаарта нүүдэл оньһожоруулагдаһан 13 колонно газар һайжаруулха хүдэлмэри хэнэ. Байгша ондо эдэнэр намаг налхитай, болдог дошотой 200 мянга гаран гектар газар һайжаруулан ашаглаха байна.

ҺУРАЛСАХАЯА «РОСТСЕЛЬМАШ» ОШОБО

РОСТОВ - НА - ДОНУ. (ТАСС-ай корр. В. Янченков). Ороной элдэб заха булангуудһаа ерэһэн 700 гаран комбайнер, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ «Ростсельмаш» заводой сэг үргэлжэ хүдэлдэг курсануудта һуража захалба. Элитэ мэдээжэ механизаторнууд: Брянска областьһоо В. С. Цибрянск, Доной комбайнер Р. П. Бондарев, Казахстанһаа А. Н. Марченко ба бусад эдэнэй дунда бии.

Дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро таряашад һара соо «Нива», «Колос» түхэлэй ко... дай түхеэрэлгэнүүд... дэлмэритэй танилсах... приятиин гол конвейе... ороoһо таряа хуряа... шинануудые хабсар... таарулан табилгада... далсаха байна.

Үнгэрһэн жэлдэ ... гаи комбайнер «Р... машта» ерэжэ, мэргэ... дабаряа дээшэлүүл... гаа.

ТҮРҮҮШЫН ЭЛЕКТРОПОЕЗДН...

БРАТСК. (ТАСС-ай ... М. Совенко). Тайшет-... гэжэ түмэр замай ... 170 километрэй ... электропоезднууд ... халба. Братск, Усть-... хотонуудые, БАМ-ай ... участогые Транссибир... гистральтай холбо... километр утатай ... электрын элшэ хүс... хангагдаа. Электри... дүүргэхэдээ, харгы ... ашаа зөөлгые улам ... арадай ажахын ... Эрхүүгэй областиин ... районууд руу. Бай... рай түмэр замай ... дар эльгээлгые ту...

ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ МА... ЕХЭ БАРИЛГАД... ХАБААДАНА

ЛЕНИНГРАД. (Т... корр. Ю. Николаев). ... Шушенска ГЭС-тэ ... табигдаха түрүүшын ... ротурбинын деталь... Ижорско заводто ... дүүргэбэ. КПСС-эй ... съездые нэрэтэй соло... угтахын түлөө ... Ижорско заводой ... шэд хоолой сорго ... дэй захилые болзорһо... дүүргэжэ байнхай.

Сибириин элшэ ... мантан ехэ барилгын ... нануудые бүтээлгэдэ ... дадаг Ленинградай ... коллективүүд габшагай... наар ажаллана.

ТҮЛИШЫН ШЭНЭ... ХЭБТЭШЭ

ОШ (Киргизэй ... (ТАСС-ай корр. А. ... Сулюктинскэ шулуу ... нэй хэбтэшэ дээрэ ... торщигууд Кирг... эгээл схэ разрезэй ... нүүрһэ абажа эхилбэ...

Мүнөө республика ... дүрбэн карьер ... Шэб шэнэ техникээр ... хангагдаһан эдэ кар... гизидэ малтагдан ... шулуу нүүрһэнэй ... нэгэ хубиие үгэдэг ...

МЕХАНИЗАТОРНУУ... БҮХЭСОЮЗНА КОНКУРС

МОСКВА. (Т... корр). 1976 оной ... тарилгада, ургасын ... харууһалгада, ургаса ... гада эгээл үндэр ... туйлаһан ороной эрх... механизаторнуудые ... хэ хэрэгтэ хүдөө ажа... ханизаторнуудай бүх... конкурс туһалха ... СССР-эй Хүдөө ажах... нистерство, хүдөө аж... бэлэдхэлэй хүдэлмэр... алба хаагшадай пр... ЦК, СССР-эй Арада... хын туйлалтануудай ... кын гол комитет ... соносхобо.

Гансал трактори... комбайнернууд, заһа... шад, бригаднуудые ба... туһалагшад бэшэ, хар... деогэй жолоошод, ... монтернууд, малай ... нүүдэй, бүлэг барил... механизаторнууд ... түрүүшынхээ хабаад...

Тарилгын ургаса ... гын шанарые дээш... адууһа малай ашаг ... дээшэлүүлхэ гээшэ ... курсын гол зорилго ...

Конкурсдо илагш... машуулан шагнахын ... Хүндэлэлэй 200 ... «Москвич» түхэлэй ... томобиль, СССР-эй ... гай 4 мянган медаль... надууд ба амарал... шангуудта ошохо 60... ко бии болгогдоо. «1976 ондо ме... нуудай бүхэсоюзна ... до илагша» гэһэн ... зүүхэ тэмдэг шагнагд... барюулагдаха.

ХАРЬКОВСКА ОБЛАСТЬ. СССР-эй 50 жэлэй ... жэтэ Балаклейн цементно-шиферэнэ комбинадай кол... 9-дэхи табан жэлэй һүүлшын жэлэй социалис уялга ... химээр дүүргэжэ шадаа.

Партиин съездын хүндэлэлдэ зорюулжа энэ комб... коллектив 20 мянган шифер, 200 метр асбоцемент... 1000 тонно цемент түсэбһөө гадуур гаргахаар абаһа... гааһ дүүргэхээр эршэмтэй ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэ час соо 1250 кубометр хэрэг... материал малтадаг роторно ЭР-1250-17 1,5 экска...

ТАССай фотохр...

Мүнөөдэр республикын худалдаа наймаанай, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн Улаан-Үдэдэ нээгдэхэнь

ТАЛЫН ДАРДАМ ХАРГЫГААР...

РЕПОРТАЖ

Үндэр бүхээгтэй, «Автолавка» гэһэн аржагар үгэ хажуу тээгээ бэшээтэй машинын харагдаадхихада, Хэжэнгын совхозой 3-дахи, 4-дэхи отделенинүүдэй отара, гүүртэнүүдэй малшад, хонишод баярлашадаг:

— Гунгаржабнай ерэдэг лэ сагтаа ерэбэ даа.

— Шэнэ ямар бараа асарба хаб?

— Сэмбэ сабхинуудые захяа һэмди.

Уданшьегүй автолавка тооһо бурьюулан ерэжэ, отара, гүүртын газаа тогтошодог. Малшадшье сугларшадаг. Хүхюун наймаан эхилдэг.

...Гунгаржаб Ванзатович Гончиков автолавкын жолоошон наймаалагшаар арбан юһэн жэлэй туршада хүдэлжэ байна.

Арбан юһэн жэл... Бага бэшэхэн болзор. Арбан юһэн жэлэй туршада Хэжэнгын уужам талаар, хадатай гүбөөтэй, хамаг налхитай газараар гүйлгэжэ, холын малшадта ошожо, тэдээндэ эд бараа, эдеэ хоол худалдажа ябаха гээшэ тиимэшье амар хэрэг бэшэ. Юуб гэхэдэ, нүхэр Гончиков хоёр хүнэй уялгануудые дүүргэнэ: наймаалагша жолоошон хоёрой ажал хүдэлмэри хэнэ.

Гунгаржаб Ванзатовичын ажал үүр сүүрһээ эхилээд, үдэшын харанхы болотор үргэлжэлдэг. Ажахын отара, гүүртэнүүдтэ ошохо тусхай график табяад, талын маршрутаар гүйлгэжэ мэдэдэг юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һара соо Хэжэнгэ нютагаар ябахадаа, Хэжэнгын совхозой нэгэ отделени Бахалайтада хүрэбэ гээшэбди. Совхозой парткомой секретарь Марк Хантаевич Хандархаев тэндэхи партийна организациин секретарь Вера Тобоеватай хөөрэлдэхэдөө, худалдаа наймаанай талаар хангалга тухай асуугаа һэн:

— Автолавкатнай хэр ябанаб?

— Саг соогоо ерэнэ даа, — гэһэн харюу дуулдаа бэлэй.

Гунгаржаб Ванзатович Гончиковтой өөртэйнь хөөрэлдэхэдэ, иигэжэ хөөрөө һэн:

— Малшадай сүлөөтэй сагые һамбаашалха гэжэ оролдодогби. Юуб гэхэдэ, зарим отарануудта үдэр ерэхэдэш, хонидоо адуулжа, бэлшээридэ гарашаһан байха. Хэзээнь ошохсгүй ха юмши. Томодхогдоһон гүүртэнүүдтэ ошоходо ямар: хүн зоной олон газарта наймаагаа хээд орхихош.

...Гунгаржаб Ванзатович отара, гүүртэнүүдтэ ошоходоо, малшадта юун хэрэгтэй байнаб, хэн юу захихаб гэжэ алгасангүй асуужа абадаг, тусхай дэбтэр соо тэдэ захилнуудые бэшээд, һүүлдэнь тэрээгээрээ райпотребсоюзай гү, али худалдаа наймаанай нэгэдэлэй бааза, складһаа тэдэ эд бараануудые абахые оролдоно.

Хэнэйшье мэдэһээр, малшад, адуушад, хонишоднай баян дэлгэр ажаһууна. Нүхэр Гончиковой захилнуудые абадаг дэбтэрые абажа харахада, ковёр, ута түриитэй сабхи, холодильник, магнитофон, транзистор, кримплен, трикотин гэхэ мэтэнүүдые захиһан хонишод олон байна бшуу. Тиигээд яһала олонхи ушарта захилнуудыень дүүргэжэ шадангүй байха болэгдоно. Юуб гэхэдэ, эдэ бараануудай зариманиинь үшөөл үсөөнөөр хүдөө нютагуудта асарагдаха бшуу.

Нүхэр Гончиковой намтар тон һонин юм. 1919 ондо Хэжэнгэ нютагай Хөөрхэ гэжэ газарта түрөө. Эсэгэ оронойоо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда 1942 ондо мордоо һэн. Калининска, Баруун фронтнуудта фашистнуудтай тулалдаа. Хэлхеэ холбооной албанда түрүүшээр ябаа. Танкнуудые һүнөөн усадхадаг батальоной жолоошон һүүлдэнь болоо. Эрэлхэг зоригтойгоор тулалдаһанайнгаа түлөө олон медальнуудта хүртөө. «Баатаршалгын түлөө» гэһэн гурбан, «Варшавые сүлөөлэлсэһэнэй түлөө», «Берлин абаһанай түлөө» болон бусад медальнууд тэрэнэй үбсүүе шэмэглэнэ.

Хүн зониие эд барагаар хангаха, худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ талаар габьяатай байһанайнгаа түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн. 1970 ондо, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баяраар дашарамдуулан, гүрэн түрэнэй тэрэниие дурасхаалта медаляар шагнаа һэн.

Мүнөө нүхэр Гончиков амжалтатай ябана. 1975 ондо эд бараа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Мүн 1976 оной январь һарынгаа түсэбые 103 процент дүүргэбэ.

Хэжэнгын аймагта түрүү автолавканууд яһала бии. Нэшээлхэдэ, Дансарапов, Пинтаев тухай магтаалай үгэнүүдые шагнахат. Илангаяа Гунгаржаб Гончиков тухай малшад, хонишод дуратайгаар хөөрэдэг юм.

— Олон үгэгүй хүн. Нэгэл хэлээ һаа, тэрэнээ дүүргэжэл байдаг.

— Бэрхэ жолоошон. Автомашинань ходо дарагар ябадаг.

— Бидэндээ һайн лэ бараа худалдаха гэжэ оролдоно даа. Шадалаараал оролдоно.

Иимэ үгэнүүдые олол дахин дуулахат.

...Малай үбэлжэлгэ түлэг дундаа. Ажахынуудай отарануудта хонид олоороо хурьгалжа эхилээ. Одоол хонишодойнай «ургасала» хуряаша эхилхэ хаһань ороо ха юм. Иимэ сүлөөгүй сагта нүхэр Гончиков баһал сүлөөгүй. Хонишод, һаалишадта шухала хэрэгтэй эд бараа абаашажа үгэхэ гэжэ Хэжэнгын талаар тэрэнэй автолавка зуралзан гүйнэ...

Г. ДАШАБЫЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автолавкын жолоошон Г. В. Гончиков.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ОЛОНОЙ БАЯР — АЖАЛАЙ СЭГНЭЛТЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» түб һуурин Хушуун-Үзүүр тосхоной столово ехэ харгыһаа хажуу тээ байбашье, хүн зоноор таһардаггүй. Амтатан эдеэ хоол бэлдэжэ, айлшадаа хүндэтэйгөөр угтадаг, түргэнөөр хангадагаараа столовын хүдэлмэрилэгшэд аяншадай зүгһөө магтуулдаг, баяр баясхалан да хүртэдэг. Тиимэһээ холын аянда ябагшад эндэ хүрэжэ, эдеэ хоол барингүй гарадаггүй заншалтай.

Столовонь бууза шанадаг газар гэжэ нэрлэгдэдэг. Тиимэһээ эндэ бууза ши хоёр лэ бэлдэгдэдэг. Жэлэй дүрбэн сагта буузагүй гэжэ байдаггүй. Гэр соонь сэбэр, дулаахан, хүн бүхэн ээлжээндэ 10 минутаһаа үлүү байдаггүй. Нэгэ доро 20 хүн эдеэллэдэг. Цүүрэн автобусой зон хахад часай туршада халуун бууза барлаад, аяншалгаяа саашань үргэлжэлүүлдэг. Эндэ табан хүн хүдэлдэг. Эбтэй эетэй багахан энэ коллектив хүн зониие халуухан, амтатай буузаар түргэн хангаха гэһэн нэгэл уг зорилготойгоор ажалладаг.

«Үдэртөө хэды хүниие ханганат?» гэһэн асуудалда: «Тэды гэжэ тоолоожо үзөөгүйбди. Үглөөнэй 8-һаа үдэшын 5 час хүрэтэр зон таһараа гэжэ байдаггүй. Үдэртөө 1000 буузаһаа үсөөниие баридаггүйбди» гээд столовые даагша Б. Ж. Балданова харюусана.

Харгын хэдэн зуугаад машина, Бэшүүр, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай һуурин тосхон, Хүдэри-Сомон ошодог, тэндэһээ һөөргөө Улаан-Үдэ бусадаг автобусууд булта эндэ тогтонгүй саашаа гарадаггүй. Харгын аяншадһаа гадна, тосхондо ажаһуугшад, эндэхи дунда һургуулиин һурагшад, багшанар булта шахуу үдынгөө хоол эндэ баридаг заншалтай.

8-дахи жэлээ таһалгаряагүй тогоошоноор хүдэлжэ байһан Д. Ш. Хэшэгтуевагай оролдосото ажал, дүршэл онсо тэмдэглэмээр. Дулма Шириповнагай бууза барижа байхыень харахайт. Конвейерээр ябажа байна гээд хөөрүү хүнэй хэлэхээр, бэлэн болоһон буузанууд минута соо жэрылдэшэнэ. Эндэ ажалайн эмхидхэл гуримшахай. Түлеэ залһа, уһа бэлдэхэ, мяха гэдхээхэ, машинаар хэршэхэ гэхэ мэтэ ажал Э. Д. Цыренжаповта даалгагданхай. «Эрдэни Доржиевичай оролдолгоор ажалайнгаа урда гаража шададагбди» гээд нүхэдынь хэлэдэг.

Столовын хүдэлмэрилэгшэд гансал буузаял шанаад байдаггүй, харин буряад зоной урданай марта дашаһан элдэб янзын эдеэ хоолдо захил дүүргэдэг. Жэшээнь, ормог, шуһа, тоолой, хошхоног гэхэ мэтэ зүйл бэлдэдэг. Мүн зарим айлнууд болгогдоогүй буузада захил хэдэг. Эдэ бүгэдые тэдэнэр саг соонь бэелүүлдэг. Холоһоо ябаһан аяншад буряад зоной эдеэ хоол нажа бэлдэхэ, шанаха онол аргаар ехэтэ һонирходог. Тэдэндэ столовынхид өөһэдынгөө рецепт бэшэжэ үгэдэг. Үнгэрэгшэ намар Баруун Германиһаа ябаһан нэгэ журналист буряад бууза шанаха рецепт эндэһээ абажа ошоһон. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болобол, олон байха.

Дурадхал, гомдол бэшэдэг дэбтэр нээхэдэ, ходоодоо баяр хүргэһэн тэмдэглэлнүүд. Нэгэшье гомдол байхагүй. Жэшээнь, «Бидэ республикынгаа нютаг бүхэнөөр ябаабди. Тэд иимэ һайнаар эдеэ хоолоо бэлдэдэг, хүндэтэйгөөр угтадаг столово хаанашье үзөөгүйбди» гээд Улаан-Үдын авиапредприятиин летчигууд, «Халуухан, амтатай буузынтнай, хүндэтэйгөөр угтаһанайтнай түлөө Буряадай багшанаран институдай студентнэрэй зүгһөө үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэбди» гээд С. Доржиев, В. Гунзынов гэгшэд бэшэнэ.

Амтатай эдеэ хоол бэлдэжэ, олоной зүгһөө магтаалда хүрэдэг столовын хүдэлмэрилэгшэдтэ арбадахи табан жэлдэ бүри ехэ амжалта хүсэе.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

Манай ороной арадай ажахые шэнэ табан жэлдэ хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй проект соо арадай ажахыда хүдэлмэрилхэ кадрнуудые бэлдэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ талаар манай республикада саашадаа нилээд ехэ юумэн хэгдэхээр түсэблэгдэнхэй.

Улаан-Үдын кооперативна техникумдэ худалдаа наймаанай, нинтын эдеэ хоолой ерээдүйн хүдэлмэрилэгшэд бэлдэгдэдэг байна. Мүнөө тус техникумэй үдэрэй отделенидэ 550, заочноор 700 гаад залуу хүбүүд, басагад һурана. Техникумэй эмхидхэгдэһээр 45 жэл үнгэрөө. Энэ үе соо хамтадаа 6 мянга шахуу мэргэжэлтэд дүүргэжэ гараһан байна. Тэдэнэр манай республикын, мүн хүршэ областьнуудай худалдаа наймаанай, нинтын эдеэ хоолой эмхи зургаануудта ажаллажа байнхай.

1975—1976 онуудай һуралсалай жэлдэ тус техникумдэ хилээмэ баригшадые бэлдэхэ шэнэ таһаг нээгдэнхэй. Тиихэдэ техникумэй дэргэдэ нэгэ жэлэй курс хүдэлдэг юм. Тусхай мэргэжэлгүй аад, худалдаа наймаанай болон нинтын эдеэ хоолой эмхи зургаануудта хүдэлжэ, дүршэлтэй болоһон хүнүүд жэлэй курсада һурадаг байна. Техникумэй багша Вера Дмитриевна Блинова ерээдүйн мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ оролдосотойгоор хандажа, һурагшадай зүгһөө магтаалда хүртэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Техникумэй һурагша Валентина Гармаева. 2. Багша В. Д. Блинова (зүүн гарта), һурагшад Ритта Балханова, Людмила Аюшеева.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН ЧЕМПИОНУУД — СОВЕТ ОРОНОЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭД

ИНСБРУК, февралиин 5. (ТАСС). Олимпиин үбэлэй XII наадаанда хабаадалсажа байгаа Совет оронoй командын гэшүүд дундаһаа 28 наһатай, Москвагай түлөөлэгшэ Сергей Савельев бусадһаа түрүүлэн алтан медальда хүртэбэ. Сергей 30 километрэй зайда урилдахадаа, зайгаа 1 час 30 минута 29,38 секунда соо гаталжа эрхимлэбэ ха юм. Бронзо медальда (Олимпиин наадан дээрэ иимэ амжалта түрүүшынхеэ тохёолдобо) Казахстанай Рудный хотын Иван Гаранин хүртэһэн байна.

Тэрэ зайгаа 1 час 31 минута 09,29 секунда соо гаталһан байгаа.

Санаар урилдагшад сооһоо түрүүшын эрхим арбанай тоодо манай оронoй үшөө хоёр санашад Сыктывкаран Николай Бажуков (табадахи һуури), Василий Рочев (арбадахи һуури) гэгшэд оруулагдаба.

АРБАН ХОЁР ЖЭЛЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Олимпиин наадаанай эхилһэн түрүүшын үдэрнүүдэй нэгэндэ эхэнэрнүүд 1500 метрэй зайда урилдаһан байна. Энэ үдэр Лесгафтын нэрэмжэтэ Ленинградай физкультурын институдай студентка Галина Степанская дуратай зайгаа бултанһаа түргөөр гаталхадаа, Олимпиин наадаанай алтан медальда хүртэбэ. Арбан хоёр жэл шахуу забһар хэгдэһэнэй (1964 ондо Лидия Скобликова эрхимлээ һэн) удаа манай Галина Олимпиин наадаанай эгээл эрхим нэрэ зэргые бусаажа шадаба ха юм. Тэрэнэй харуулһан — 2 минута 16.58 секундые урилдаанда хабаадаһан 12 оронoй алишье спортсменка һайжаруулжа шадабагүй бшуу.

Богони зайнуудта урилдахадаа, дэлхэйн чемпионкын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн США-гай Шила Янг зайгаа 2 минута 17,06 секунда соо гаталжа, мүнгэн медальда хүртэбэ.

«Би юундэ илаагүй, харин Степанская илааб гэжэ гү?», гээд Шила Янг асуудалда харюусахадаа, Галина намһаа һураггүй һайн бэлэдхэлтэй байба бшуу. Би мүнгэн медальда хүртэһэндөө баяртайб. Зүгөөр богони — 500 метрэй зайда түрүүлжэ гараха эрмэлзэлтэйб».

Гурбадахи һуури эзэлжэ, бронзо медальда хүртэһэн Татьяна Аверина Горькиин хотодо түрэһэн. Мүнөө студентка. 1963 онһоо конькигаар урилдана. Тэрэ энэ зайгаа 2 минута 17,90 секунда соо гаталһан байгаа.

Спортын хатар танцаар үнгэргэгдөөд байһан мүрысөөндэ Людмила Пахомова — Александр Горшков гэгшэд 61,40 баллтайгаар эрхимлэжэ ябана. Ирина Моисеева — Андрей Миненков — 59,12, США-гай Колин О' Коннор — Джим Миллиз — 59,56, Наталья Линичук — Геннадий Карпоносов гэгшэд 58,00 баллтай болонхой.

(ТАСС).

Австриин Франц Кламмер хадаһаа һолжорходоо хурдан солбон байжа, Олимпиин наадаанай алтан медальда хүртэбэ. Тэрэ хадаһаа түргөөр һолжоролгын урилдаанда угаа дуратай юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ Кламмер дэлхэйн кубогта хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн урилдаанда юһэн мүрысөөнһөө 7-донь шүүжэ гараһан байха юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошо) Олимпиин наадаанай түрүүшын чемпионууд Галина Степанская, Сергей Савельев. Бронзо медальда хүртэһэн Татьяна Аверина, Иван Гаранин.

ТАСС-ай фотохронико

ЛУИС КОРВАЛАНИИЕ СҮЛӨӨЛҮҮЛХЭ!

ПРАГА. Чилиин Компартиин Генеральна секретарь ба фашис политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө фашис хунтын шорон түрмэнүүдтэ тамалагдан хаагдажа байһан бүхы хүнүүдые дары сүлөөлхэ эрилгэ Чехословакиин ажалшад табина.

Хэдэн зуугаад предприятиин, эмхи зургаанай коллективүүд, эдэнэй дунда «ЧКД — Прага» гэжэ машина бүтээдэг комбинадан хүдэлмэришэд, алба хаагшад, Колин гэдэг районой таряашад, фашизмда эсэргүүгээр тэмсэдэг Чехословакиин холбооной гэшүүд Чилиин хунтын хорото муухай хэрэгүүдые эрид буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ.

БОНН. Чилиин арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын жагсаал ФРГ-гэй эгээл ехэ хото городуудай нэгэн — Гамбургда болобо. Моряgууд, докернууд, предприятинүүдай хүдэлмэришэд, студентнэр хотын үйлсэ гудамжануудаар үнгэрэн гарахадаа, Чилиин коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшые, оронoй бусад патриодуудые сүлөөлхэ эрилтэтэй урла лозунгнуудые хашхаралдаһан байгаа.

ЛОНДОН. Чилиин хунтын үүдхэһэн хашалта харшалалтануудта, хардалга мүрдэлгэнүүдтэ эсэргүү жагсаалда Бирмингемэй олон мянгаад ажалшад хабаадаба. Чилиин хүн зоной эрхые бүдүүлигээр хазагайруулжа байһыень эдэнэр эрид буруушааха зүураа, Чилиин арадай үнэн хүбүүн Луис Корваланиие, Арадай нэгэдэлэй хуулита правительствын унагаагдаха үеэр баригдажа хаагдаһан бусад патриодуудые дары сүлөөлхэ эрилтэ табиба.

Пиночедэй захиргаантай дипломатическа харилсаагаа таһалха урлатайгаар жагсаалда хабаадагшад Англиин правительствада хандаһан байна.

(ТАСС).

БУХАРЕСТ

РКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

Румыниин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болобо.

1971—1975 онуудта СРР-эй социально-экономическа хүгжэлтын түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдые РКП-гэй ЦК зүбшэн хэлсээ. РКП-гэй X съездын, РКП-гэй национальна конференциин тодорхойлһон 1971—1975 онуудай табан жэлэй түсэб дотор табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргээди гэжэ пленум сэдьхэлээ ханангяар батална.

НЬЮ ЙОРК

АЮУЛГҮЙН СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

ТАСС

Францын колониальна дарлалта мүлжэлгэдэ урдань байһан Индиин океанай Мозамбигай хоолойдохи Коморско аралнуудай байдал тухай асуудалые хаража үзэхын тула ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседани зарлагдаһан байна.

Коморско гүрэнэй правительство Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэдэ бэшэг эльгээхэдээ, «Оронoй газар дайдын бүтэн бүрин байхын түлөө шухала бүхы хэмжээнүүдые абаха, бүлэг аралнууд дээрэ эб найрамдал хангаха зорилготойгоор Аюулгүйн Соведые дары зарлаха» гүйлтатайгаар хандаһан байгаа. Ямар шалтагаанаар иимэ ябуулга хэгдээб гэхэдэ, Коморско гүрэнэй бодото хубинь байһан Майотта арал дээрэ байгша оной февралиин 8-да референдум үнгэргэхые Франци һанаашална.

НЬЮ ЙОРК

Газарай хүдэлэлгын хойшолонгууд

ТАСС

Рихтерэй шкалагай ёһоор февралиин 4-дэ 7,5 балл хүсэтэйгөөр газарай хүдэлхэдэнь, Гватемалын табан хото бүрин һандаргагдашоо. Газаран илангаяа ехээр хүдэлһэн Гватемалын хойто хубиһаа мэдээсэлнүүдэн, хүсэд ороогүйшье һаань, даб дээрэхи баримтануудай ёһоор, 3.300 хүн үхэһэн, хэдэн зуугаад мянган хүн гэр байрагүй үлэһэн байна.

Оронoй ниислэл хотодо үгытэй ядуу хүн зоной ажаһуудаг кварталнууд илангаяа ехэ хохидолдо ороо. Түсхай командануд, хотын бүхы хүн зон газарай хүдэлэлгын хойшолонгуудые зайсуулхын тула ехэ оролдолго гаргажа байна.

Шархатаһан хүнүүдтэ медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, хохидогшодые эдеэ хоолон зүйлнүүдээр, уһаар хангаха, нинтын гурим сахиха талаар онсо яаралтай хэмжээнүүдые оронoй засаг захиргаан абажа байна.

Телефон телеграф радио ХИЛЫН саанаһаа

ЛУАНДА

Һаналаа нэгэдэгшэдэй конференци

ТАСС

Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын эмхиин (ОСНАА), президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Азиз Шериф ОСНАА-гай үүсхэлээр зарлагдаһан Анголын арадай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын онсо яаралтай конференциие баярай оршон байдалда эндэ нээбэ. Энэ дээдэ хуралдаанда хабаадахаяа ерэһэн 80 гаран делегаци Анголын арадай тэмсэлые бүрин дэмжэжэ байһанаа мэдүүлнэ.

Хүдэлмэреэ эхилжэ байһан конференци Анголын арадай тэмсэлтэй уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгын гэршэ жэшээ болоно гээд Анголын Арадай Республикын президент, Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй (МПЛА) түрүүлэгшэ Агостиньо Нето сэтгүүлшэдэй нэрэмжэ алдар танилта доро мэдүүлээ.

Өөһэдтэнь аюулай тохёолдожо байһые империалистнууд һайн ойлгоно. Ушарынь юуб гэхэдэ, империализмда, колониализмда, расизмда эсэргүү тэмсэлэй политика манай парти бэелүүлнэ гэжэ А. Нето үргэлжэлүүлээ. Манай хэрэг үнэн, бидэнэй илаха байһые империалис эзэрхэг түримхэйшүүл ойлгоно үй

БЕЙРУТ

НАМДУУ БАЙДАЛТАЙ

ТАСС

Үнгэрһэн үдэрнүүдтэ Ливанай бүхы газар дайда дээгүүр аалин намдуу байдал оршобо. Хёмороо зүришэлдөөн болоогүй.

Министрнүүдэй кабинет һүүлшынгээ заседани дээрэ оронoй 1976 оной бюджедые хаража үзөөд, баталһан байна. Недоидонойхиһоо халта ехэ гэхэ гү, али 1.7 миллиард ливанай фунт гаргашалагдахаар һомологдоо.

США-гай гүрэнэй секретарь үгэ хэлэбэ

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер гадаадын политическэ асуудалаар Сан-Франциско хотодо үгэ хэлээ. Тиихэдээ хоёр талын хараа шэглэл баримтална. Нэгэ талаһаа — шахардуу байдал һулаpуулха, совет-американ үгэеэ ойлголсохо, хэлсээнүүдые бодото ёһоорнь бэелүүлхэ, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха тухай хөөрэлдөөнүүдэе үргэлжэлүүлхэ гэнэ.

США-гай гадаадын политикада совет-американ харилсаан гол һуури эзэлнэ, Холбооной Штадууд шахардуу байдал һулаpуулха политика баримталха хүсэлэнтэй гэжэ Г. Киссинджер тэмдэглэбэ. Шахардуу байдал һулаpуулха гэдэг политика ямар ушар баримтануудтай уялдаһан гарана. Совет Союз сэрэгэй-стратегическа талаараа Холбоото Штадуудтай тэн адли байна. Тиимэһээ «бэеэ бариха, үгэеэ ойлголсохо, эсэсэй һүүлдэ хамтаа холбоотойгоор ажаһуухые» оролдохо ёһотойбди гэжэ Г. Киссинджер мэдүүлбэ.

Стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай совет-американ хөөрэлдөөнүүд энэ талаар онсо шухала удха шанартай байна гэжэ Г. Киссинджер тэмдэглээ. Хэрбээ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха хэмжээнүүдэй хараалагдаагүй һаань, стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үрдилдэн бүри олоор бүтээн гаргалга уласхоорондын саашанхи харилсаанда, хүн түрэлтэндэ муу хойшолонгуудые тохёолдуулжа магадгүй гэбэ. Стратегическа добтолхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай удаан болзортой хэлсээ баталха тушаа 1974 оной ноябрь һарада Владивостокто үгэеэ ойлголсоһомнай шухала удха шанартай байна гэжэ мэдүүлбэ. «Владивостокто үгэеэ ойлголсоноо хэрбээ арбан жэлэй болзортой хэлсээн болгожо шадабал, хизааргүй ехэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээхын тула үрдилдэхэ бэшэ, харин һураггүй бага хэмжээтэй стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэй байха тухай удаан болзорой хэлсээ тогтоохоор найдалтай эхи табиха байнабди».

Шахардуу байдал һулаpуулха политикые буруушаадаг американ шүүмжэлэгшэдтэ харюу үгэхэдөө стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээ баталхаһаа ондоо үлүү таарамжатай юумэн мүнөө байхагүй гэжэ гүрэнэй секретарь хэлэбэ. Хэрбээ тиимэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха хэрэгэй буруу һүрөө һаань, стратегическа ямаршьеб шэнэ гү, али нэмэлтэ программа бэелүүлхэ, тэрэнэй бодото үнэ сэнгэй хэды шэнээн байха тухай бодомжолхо баатан болохобди гэжэ Г. Киссинджер үргэлжэлүүлбэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые иигэжэ бүтээн гаргаха үеэр шахардуу байдалай улам түгшүүрлтэй болохонь элитэ. Эсэсэй һүүлдэ алишье тала стратегическа бүлюу байдалтай болохогүй. Һайл һаа — арга ноосеэ хии талаар гаргашалха, буруу һүрөө һаа — ядерна дайнай аюулые улам ехэдхэхэ байна. Тиимэһээ стратегическа зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хизаарлаха тухай хэлсээ баталха шухала.

Гэхэтэй хамта, гүрэнэй секретариин хэлэһэн үгэ дотор Советскэ Союзай гадаадын политикые буруугаар харуулха гэһэн ондоо хараа шэглэл баримталагдана. Советскэ Союзай гадаадын политикань амгалан гуримаар зэргэ оршохо, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархагүй гол ёһонуудые үндэһэ болгохо эб найрамдалта политика мүн гэһэн бүхы хүнүүдтэ мэдээжэ болоһон бодото байдалые, баримтые Г. Киссинджер тоошоонгүй, Советскэ Союзда «эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые» тохожо, ямаршьеб «совет булимтархы ябуулга» тухай шашана. Тодорхойлон хэлэбэл, Африкадахи энэ орон тушаа «Советскэ Союзай зүгһөө түримхэй ябуулга» хэһэнһээ уламжалан, Анголын дотоодын хэрэгүүдтэ Америкэ хамааралсаа гэһэн үндэһэ баримтагүй баталамжануудаар өөһэдыгөө сагааруулхые Г. Киссинджер оролдоһон байна. Гэбэшье үшөө 60-аад онуудай эхеэр Португалиин колониализмын хүсэнүүдтэ США-гай дэмжэлгэ үзүүлһэниинь, мүнөөшье Анголын хуулита правительствада эсэргүү ябуулгануудые хэдэг ЮАР-ай расистнуудта, үймөө татагша бүлэглэлнүүдтэ туһалжа байһаниинь мэдээжэ.

Тобшолон хэлэбэл, США-гай гүрэнэй секретарь үгынгөө энэ хубида бодото баримтануудые тад ондоогоор харуулха гэжэ һэдээ.

(ВАШИНГТОН, ТАСС)

ВАШИНГТОН

Макнамарын дурадхал

ТАСС

Чилиин фашис хунтада мүнгэн туһаламжа үзүүлхэ тухай шиидхэбэри уласхоорондын Шэнэдхэн хубилгалтын ба хүгжэлтын банк (МБРР) абаба. Чилиин захиргаанда 33 миллион долларой түрүүшын урьһаламжа үгэхэ тухай МБРР-эй президент Р. Макнамарын дурадхалые банкын гүйсэдхэхэ директорат батална.

Гүйсэдхэхэ директорадай заседаниинууд нюусаар үнгэргэгдэһэн байна. Чилидэ мүнгэ урьһаар үгэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ аһа хабтар шанга тэмсэлтэйгээр үнгэрөө гээд элирбэ. Баруун Европын ба хүгжэжэ байгаа хэдэн хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд Пиночедэй засаг захиргаанда мүнгэ һомололгые буруушааһан байна. Тиигээшье һаань, Чилиин хархис захиргаанда урьһаламжа үгэхэ тухай шиидхэбэри США-гай хашалта харшалалта доро абтаба.

Чилиин арадые алажа хюдажа байһан засаг захиргаанда урьһаламжа үгэхэ тухай МБРР-эй шиидхэһыень дуулахадаа, США-гай хүн зон дураа гутан буруушаагаа.

ДУРАСХААЛДА ЗОРЮУЛАГДАҺАН ҮДЭШЭ

Буряадай уран бэлигтэ зохёолшо, буряад түрүүшын роман «Нойрhoo hэриhэн талын» автор Жамсо Тумуновай түрэhөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан үдэшэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо февралиин 5-най үдэшэ болобо. Уран зохёолшод, партийна, советскэ органуудай хүдэлмэрилэгшэд, уран зохёол шэнжэлэгшэд, студентнэр, олониитын түлөөлэгшэд, журналистнууд, артистнууд эндэ олоороо суглараа.

Ж. Тумуновай түрэhөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан үдэшые Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. Дамдинов нээжэ, тобшохон үгэ хэлэбэ.

Мэдээжэ зохёолшын ажабайдал, зохёохы ажал, тэрэнэй номууд тухай хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Ц. А. Дугарнимаев дэлгэрэнгы элидхэл хээ.

Поэдүүд Ц. Галсанов, Ч-Р. Намжилов, Жамсо Тумуновай дүү, Улаан-Үдын педучилищида хүдэлдэг, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй hургуулиин габьяата багша Дарима Тумунова гэгшэд элитэ зохёолшын ажабайдал, тэрээнтэй болоhон уулзалганууд тухай hонирхолтой дурдалгануудые хэбэ.

Һүүлээрнь студентнэрэй хүсөөр концерт табигдажа, Ж. Тумуновай шүлэгүүд ханхинаа.

М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Жамсо Тумуновай зохёохы ажал, номууд тухай ехэ hайн выставкэ эмхидхээ.

МАНАЙ КОРР.

ГОРОДОЙ ХООР ЭМХИДХЭГДЭЭ

Һаяхан П. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин бага зал соо дуунда диратайшуул олоороо сугларба. Эдэнэр хэд бэ гэхэдэ, хүгжэмэй училищиин багшанар, студентнэр, хүгжэмэй hургуулинуудай багшанар, хүдэлмэришэд, алба хаагшад болоно. Эдэнэр hаяхан эмхидхэгдэhэн городской буряад хоорой түрүүшын репетицидэ сугларба ха юм.

Иимэ хоор байгуулха асуудал үнинэй гарадаг юм. Теэд тэрэниие эмхидхэхэ, бэе дээрээ даажа абаха эдэбхитэн, эмхи зургаан олдожо үгэдэггүй бэлэй, Үнэн дээрээ бодоод үзэхэдэ, хүдөө нютагуудта арадай хэды олон хоор, ансамбльнууд эмхидхэгдэнхэй байнаб? Тиигээдшье буряад дуунуудые гүйсэдхэжэ шадаха тэрээндэ дуратай хүнүүд Улаан-Үдэ хотодо нилээд олон hэн. Эгээл эндэ эмхидхэхы шадабари, эдэбхи үүсхэл дутадаг бэлэй.

Шэнэ байгуулагдаhан буряад энэ хоор хадаа вокально-хоровой буряад хүгжэмые олоной дунда нэбтэрүүлжэ, буряад дуунуудые тарааха хэрэгтэ өөрын хубитые оруулха зорилготой. Хоорой гүйсэдхэхэ дуунууд манайда яhала бии. Зүгөөр тэдэниие гүйсэдхэхэ хоор Улаан-Үдэ хотодо үгы шахуу hэн.

Уран hайханай Бүхэсоюзна фестиваль манай республика дотор үнгэргэгдэжэ байна. Тиимэhээ иимэ хоорой эмхидхэгдэhэниинь ехэл hайшаалтай.

Энэ хоорто мүнөө үедэ 40 гаран хүн тоологдоно. Хоор эгээл түрүүшынхиеэ энэ жэлэй март hара соо уран дуунуудаа ханхинуулхань. Мүн хабарай нэгэ hарада үнгэргэгдэхэ «Хоровой дуунай долоон хоногой» үедэ энэ хоор уран шадабарияа харуулха байна. Залуу композитор Базар Цырендашиев энэ хоорые хүтэлбэрилнэ.

Ханхинаг лэ дуунишни, буряад хоор!

Н. ДОНСОРОНОВА,
Буряадай хоровой бүлгэмэй харюусалгата секретарь.

ШЭНЭ ЗОХЁОЛ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭГДЭБЭ

Буряадай номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд шэнэ зохёолнуудые ном болгон гаргахынгаа урда тээ редакционно совет дээрээ үргэнөөр зүбшэн хэлсэдэг, уран зохёолшод, эрдэмэй кандидадууд, зохёол шэнжэлэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй hанамжануудые мэдэжэ абадаг, шэнэ бүтээлнүүдтэ сэгнэлтэ үгэдэг заншалтай болоhоор үнинэй юм. Мүн эдэ зүбшэн хэлсэлгэнүүдтэ номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдhөө гадна, уран зохёолой холбооной, «Байгал» журналай, республиканска газетэнүүдэй редакцинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсана.

Һаяхан Буряадай номой хэблэлэй дэргэдэ поэт Владимир Петоновой «Газарай татаса» гэhэн шүлэглэмэл зохёолые зүбшэн хэлсэлгэ бололо үнгэрбэ. Владимир Петонов хадаа энэ зохёол соогоо Буряадай промышленностиин түрүүшын томо предприяти — ЛВРЗ-гэй барилга, тэрэ үеын хүдэлмэришэн ангиин түрүүшын түлөөлэгшэдые харуулхые оролдоhон байна.

Хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидат Ц. Дугарнимаев, уран зохёолшод Ц-Д. Дондокова, Ч. Цыдендамбаев, Г. Чимитов, Ц. Галанов, Ц. Галсанов, А. Бадаев, С. Ангабаев, М. Самбуев, Ш-С. Бадлуев болон бусад энэ зохёол соохи ехэ дутагдалнууд тухай хэлэбэ. Эдэ дутагдалнуудаа заhажа, зохёолоо удха түгэлдэр, уран хурса, бодото hайн бүтээл болгохыень авторта эдэнэр дурадхаа.

МАНАЙ КОРР.

ТОЛИ

БУРЯАД ХАТАР ХААНАҺАА ЭХИТЭЙБ?

Зун нажарай үедэ Улаан-Үдэ хогын амаралтын саад соо залуушуул саг үргэлжэ сугларжа, үндэhэн ёохорой дуунуудые суурлатуулжа, шорой тоопоной үрхиртэр хатарагша бэлэй. Нилээд олон хатарнууд hэлгэгдэжэ, Буряад оронойнмнай нютаг бүхэнэй аялга дуун зэдэлдэг hэн. Хатар бүхэн өөрын онсо hайхан удхатай, нютаг зоной маяг шэнжые, түхэл шарайе эли тодоор харуулдаг юм.

Жэшээнь, Байгалай хойто бэеын буряад нютагуудаар үргэнөөр тараhан «Колесуха» хатарые гүйсэдхэжэ, аялга хухалгадань таарууллжа зохёогдоhон дуунуудые хангюурдажа байхань гоё бэлэй. Мүнөө сагай үндэр эрилтын ёhoop зохёогдоhон дуунуудыень ехэтэ hайшаалтай. Теэд энэ хатар «дээрэhээ бууhан шэнги, дэгнүүл дээрэ унаhан шэнги» мэтээр мүндэлөөгүй, харин өөрын онсо намтартай юм.

Эрхүүгэй областиин Боохоной аймагай Оhо голые үгсэhэн нютагуудаар 1920-ёод онуудта тус хатар дэлгэрhэн алдартай. Һүүлээрнь Алайрай, Нүхэдэй, Эхирэд-Булгадай, Зиминскэ, Балаганска аймагуудаар таража, залуушуулай эгээ дуратай хатарынь болоhон юм. «Урданай байдал ула болоо, мүнөөнэй байдал зула болоо» гэжэ тэрэ үеэр хэлсэдэг байгаа. Эн дэhээ уламжалан хэлэхэ болоо haa, «Колесуха» хатар гүйсэдхэжэ, уянгатай гоёор хатаржа байхадаа, нютаг нютагай залуушуул ангиин дайсаниие наадалдаг, шүүмжэлдэг, шог ёгтой дуугаараа «шүбгэдэдэг» байгаа бшуу. Шэнэ байдал үдэрhөө үдэртэ hалбаран хүгжэжэ, колхозой үргэлжэ ехэ таряалан дээрэ «Колесно» трактор таршагалажа эхилнэ. Нюуса далдаар хоргодожо, шэнэ байдалда haад тойбо татажа ябаhан нюдаргаи баяшуул энэ тракторта дурагүйдэнэ. Тиихэдэнь нютагай эдэбхитэд «булад агта» тухай дуу зохёожо, шэнэ хатар найруулаа.

Түгэсэгтэ торохогүй
колесуха,
Тапхаасайн Сергейн
колесуха.
ДАБТАЛГА:
Аярай металлист
колесуха,
Болихоёо болиhон
колесуха.
Булад түмэр колесуха,
Ботшиин Родионой
колесуха.
Танхагар-тартагар
колесуха,
Танхайн Егорой колесуха.
ДАБТАЛГА.

Тэрэ үедэ ингэжэ дууладаг байhан юм. Сергейн, Родионой, Егорой колесуха гэжэ юундэ дурдадаг байгааб? Ойлгожо ядахаар юумэн эндэ үгы. «Колесно» тракторые тиимэ нэрэтэй хүнүүд анха түрүүн жолоодожо, газараа шууяса хахалдаг байгаа бшуу. Иигэжэ шэнэ байдал хүгжэн hалбаржа, «урданай байдал ула боложо» hүнэн haлаа бэлэй.

Жэшээнь, «Егреэн» гэжэ хатар мүн баhа өөрын удхатай. Ёохор наадаэнай хатарнуудые олошоруулха, шадаал haa шэнэ хатарнуудые найруулан зохёохо зорилго тэрэ үедэ табигдаhан. Шүхалань гэхэдэ, шэнэ хатарнууд 20-ёод, 30-аад онуудай эрхэ байдалда гүйсэд харюусаха зорилготой байгаа. Энэ хатар Алайрай аймагай hуурин нютагуудаар хорёод онуудта мүндэлжэ, уданшьегүй бусад аймагуудаар үргэнөөр тараhан гэхэ. Олондо мэдээжэ «Краковяк» хатарые hажаажа гэхэ гү, али тэрээндэ дүтэрхы нугалбаритай, хүдэлсэтэй «Егреэн» хатар зохёогдожо, ёохор наадаэнай шэмэг болоhон.

Саhанда налагай
шаргамнай,
Сасуутандаа налагай
үетэмнай.
Хададаа налагай тэргэмнай,
Хүндэ налагай үетэмнай.
ДАБТАЛГА:
Аяар тугаарай ягаруухай,
Болихоёо болиhон
ягаруухай,
Аярай тугаарай
ягаруухай,
Болихоёо болиhон
ягаруухай.

Иигэжэ анха түрүүн дуулажа, «Егреэн» хатарай аялга тараhан байна. Нютаг бүхэндэ ондо ондоо удхатай гэхэ гү, али тэрэ үеын байдалда тааруу зохид шэнжэтэй бадагуудые зохёожо дууладагшье haa, дабталгыень хубилгадаггүй байhан.

«Дэрбээшэн» гэжэ хатарые наааданда дуратайшуул hайн мэдэхэ. Энэ хатар бүри холоhоо түүхэтэй. Хэды олон хубиhаа бүридэнэ, хуби бүхэниинь өөрын онсо маягтай. Ород арадай «Кадриль» гэжэ хатарые дууряажа зохёоhон юм гэжэ минии эсэгэ хэлэгшэ hэн. Тиигэбэшье толормо hайхан буряад шэнжэтэй болгоhон юм. Онсо илгаань юуб гэхэдэ, аялга дуу сээжын оёорhoo хангюурдажа байгаад хатарна гээшэ.

Гурбаар байhан дэрбээшэн
Гушан хүнөөр тэнгээ юм.
Дүрбөөр байhан дэрбээшэн
Дүшэн хүнөөр тэнгээ юм.
Жоргоогоор байhан
дэрбээшэн
Жаран хүнөөр тэнгээ юм,
Наймаар байhан
дэрбээшэн
Наян хүнөөр тэнгээ юм,
ДАБТАЛГА:
Ябаа ябаа ябая,
Ябалгандаа зохирое
Ошоо ошоо ошое,
Ошолгондоо зохирое!

Иимэ дуун анха түрүүн зэдэлжэ, «Дэрбээшэн» хатарай шэмэг боложо дэлгэрээ hэн ха. Хэнэйшье мэдэhээр, нютаг бүхэндэ онсо өөрын маягтай дуунууд зохёогдодог байгаа haаб даа. Тиигэбэшье аялгань наринаар сахигдадаг байhан.

«Айдуусай» гэжэ хатар Боохоной аймагай Абгайтан нютагта хорёод онуудаар бии болоhон намтартай. Уданшьегүй бэшэ нютагуудаар таража, залуушуулые нилээд сэнгүүлээ. Урданай аалин дарүү аялгатай хатарнуудые бүридхэн суглуулжа, шэнэ сагай дабшасата таарууллжа, мүн дуунайнь аялгые түргэн, гүйсэтэй болгожо найруулhан юм.

Хандагайн эбэр хархагар
лаас,
Хажуу тээшээ hалаатай
лаас.
Хажуудахи хоёроо харыта
лаас,
Тааалалдахаа байна лаас.
ДАБТАЛГА:
Айдуусай элириел лаас,
Айдуусай элириел лаас!

Мүнөөнэй хүбүүд, басагад «Айдуусайе» бахархан хатардагшье haa, иимэ дуу мэдэхэшьегүй байжа магад. Зүгөөр энэ хатар одоол иимэ дуунhаа эхи татаhан юм гэжэ үбгэд, хүгшэд хэлсэдэг. Шэнэ дуунуудые аялгадань таарууллжа зохёохоор. Бүхы юумэн хүбүүд, басагадай бэлиг шадабариhaa, хэр зэргэ дуу зохёожо шадахаhaa дулдыдаха байгаа.

Гадна «Яахуусай», «Андалдаан», «Мүнгэн бартаа нээгытэ», «Гүүгэл», «Ойройдоhоной наадан», «Ягшаа» болон бусад хатарнууд нютаг бүхэндэ олон байhан юм. Зариманиинь мүнөө мартагдашанхай.

Буряад хатарнууд арад зоной ажабайдалhaa эшэ үндэhэтэй болоно ха юм.

М. ОСОДОЕВ,
журналист.

1973 ондо Улаан-Үдэ шадарай Дээдэ-Онгостой гэжэ газарта этнографическа музей байгуулагдааhэн. Байгал шадарай арадуудай урдын байдалые, тэдэнэй гэр байрые, ёhо заншалнуудые харуулhан экспонадууд эндэ олоор табяатай. Жэшээлхэдэ, урданай буряадуудай гэр, тэрээн соохи байдалые харахада hонин байна.

Забайкалиин шэмээшэгүүдэй ажаhуужа байhан гэрнүүд эндэ табьятай. Сонхонуудынь гоё hайхан hиилүүрээр шэмэглэгдэнхэй

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: этнографическа музейдэ Шэмээшэгүүдэй гэрэй газаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Һайнаар бүтээхэ, hайнаар худалдаха» А. Захаровагай статья. «КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ» — суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Хонидые промышленна аргаар шахан таргалуулха онсо шэнжэнүүд» — В. Смолиной статья. «Бидэнтэй сугтаа» — В. Багониной статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Гол шухала звено» — Л. Борисовагай статья. «Ерээдүйе хүтэлбэрилжэ болохо гү?» — Н. Лебединскиин статья. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Сэнхир экран тухай» — Р. Михайловай, В. Колосовой фоторепортаж. Февралиин экран. Спорт.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 8.40 — **«XII үбэлэй Олимпийскэ наадан». Хоккей. ЧССР—Финлянди. СССР—США** (үнгэтэ). 11.20 Забhарлалга. 11.30 — «Уран зураашад тухай хөөрэлдөөн». 12.00 — Шэнэ hонин. 12.10 «Берендеи не из сказки» — баримтата фильм. 12.40 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга». 13.00 — «Үглөөнэй почто» хүгжэмтэ программа. (үнгэтэ). 13.30 — «АБВГДейка...» (үнгэтэ). 14.00 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм тараалгын программа. СССР-эй элүүрые сахилгын министр академик Б. В. Петровский телевизор харагшадай асуудалда харюусаха (үнгэтэ) 14.45 — «Ан амитадай ажамидарал» (үнгэтэ). 15.45 — Забhарлалга. 15.55 — «Табан жэлэй баатарнууд» гэhэн серииhээ. «Буровых дел мастер» — телевизионно баримтата фильм (үнгэтэ). 16.30 — **«XII үбэлэй Олимпийскэ наадан»** (үнгэтэ). 18.30 — «Время». 19.00 — «Хүгжэмтэ ажабайдалай hонин» (үнгэтэ). 19.30 — **«XII үбэлэй Олимпийскэ наадан үргэлжэлэл»** (үнгэтэ). 19.55 — «Хүн ба байгаали» (үнгэтэ). 20.25 — **«XII үбэлэй Олимпийскэ наадан»** (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15 — «Ирония судьбы, или с легким паром!» — телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи сери). 22.55 — Забhарлалга. 23.05 — «Уран зураашад тухай хөөрэлдөөн». СССР-эй ардай уран зураашa Е. Кибрик. 23.35 — уласхоорондын конкурсын дай лауреат Борис Пергаменщиков наадаха (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ТААБАРИНУУД

Дүн-дүн дуутай,
Дүүрэhэн гэдэhэтэй,
Хүр-хүр дуутай,
Хоёр булсуу тоншууртан.
(Пионерэй барабан).

Наhан соонь няалдашаба,
Намтар соонь
бэшэгдэшэбэ.
(Хүнэй нэрэ, соло).

Тэртытэр татаhан
Табан шугам дээрэ
Точкохонууд,
Шубуухайнууд
Жэрылдэжэ hуунхай,
Жэмбүүрдэжэ байнхай.
(Ноото).

Заряадал хадхуууртай,
Зүhэн бүриин
наадхууртай,
Намн-hамн hабхагтай,
Нара ногоо татанхай,
Жэлые угтаха заншалтай
Жэгтэй гоёхон hаглуухай.
(Шэнэ жэлэй ёлко).

Б. НАМСАРАИН.

ОНТОХОН

ХОЁР ТАРЯАШАН

Урда сагта хоёр таряашад байhан юм гэхэ. Нэгэниинь Сагаахантан хотондо ажаhуудаг Нээжын Нэхытэ, нүгөөдэнь Худанда ажаhуудаг Гармын Галша.

Нэхытэнь хадаа залхуу хойрог таряашан, забhартайгаар газараа хахалха, ургасын хойноhoo оролдохогүй, харин бурханда найдаад байдаг байгаа. Бурханhaа бороо хура, үрэhэ, ургаса гуйгаад hуудаг хадань таряалангынь жэл бүхэндэ муу байдаг hэн.

Гармын Галшань ажалда бэрхэ хүн hэн. Бурханда hүзэггүй, хурал мүргэлдэ ябадаггүй, нюдөөрөө хараагүй юумэндээ этигэдэггүй хүн байгаа.

Галша таряашан Энгытэ хадын боори до хоёр десятина таряалантай, нэгэндэнь шэниисэ таридаг, нүгөөдыень паар болгожо хахалаад орхидог заншалтай hэн гэхэ.

Намар боложо, үбэлжөөндөө буужа байhан үе. Галшатанай үглөөнэйнгөо сай уужа байтар, нохой хусуулhaap Нэхытэ орожо ерэбэ.

Мэндэ амараа мэдэлсээд. hонин hорьмойгоо хөөрэлдэhэнэй hүүлдэ Нэхытэнь нэгэ пүүд таряа худалдыш гэжэ Галшадаа хандаба.

— Худалдахада болоно. Теэд ши мүнөө таряагаа хадажа абаад, амбаартаа хадагалаад, айлаар бэдэржэ ябахашни гайхалтай байна, — гэжэ Галша харюусаба.

—Таряанай ургаагүй байхадань, хайшан гэхэбши? Энэ жэл ган гасуур байба гээшэ ааб даа. Бороошье ороогүй.

— Теэд Үлзытэ үндэрэйнгөө обоо тахижа тэнгэриhээ бороо эриhэнтнай юундэ орохогүй болоо гээшэб?

— Хүн зомнай hүзэггүй болошоо, — гээд Нэхытэ утаар татан үргэлжэлүүлнэ, Нэгэ зариман бурхантай обоодо мүргэжэ байхадаа, хада уулын эзэд болон бурхан тэнгэри бии юм гү. али үгы юм гү, дэмы мүргэжэ байна гүбди гэжэ hанаха, элдэбээр бодохо. Ингэжэ байхадань, бурхан юундэ бороо үршөөбэ гээшэб?!

— Зай, болил даа. Бурхан тэнгэришни үнэндөө үгы юм. Үгы юумэндэ обоо тахижа байхадаш, хаанаhaa таряан ургаба гээшэб! Тариhан таряанайнгаа hайн ургаса үгэхын түлөө таанар өөhэдөө оролдохо байгаат, — гэжэ Галша харюусаба.

Иигэhээр тэрэ хоёр таряашад бурханай ургаса үгэдэг тухай тоосолдошобод.

— Зай, тиигэбэл, ерэхэ жэл ши таряагаа таряад, обоогоо тахи, ургаса гуй! Харин би бурхангүйгөөр өөрөө ургуулхаб. Хэмнай таряагаа ургуулжа, ташаагаа тулагшаб, — гэжэ hүүлэй hүүлдэ Галшань хэлэбэ.

Үбэл боломсоор, Галша бургааhа хүшэжэ, табин хана шүргэнүүдые хээд, таряалан дээрээ абаашажа таараажархиба. Үбэлэй hалхи хуилаадаhан, ябаган бордоhон тэрэ шүргэнүүдтэнь баригдан тогтожо, обоо хүбөө хүнгэрэг саhа обоолно. Нэгэ хэды болоод, Галша тэрэ шүргэнүүдээ ондоо газарта абаашажа табина. Иигэhээр нэгэ десятина газар дээрээ жэрэгэр олон хүр тогтообо.

Хабар ерэбэ. Галшын таряалан дээрэ hайрамай уhан тогтожо, газарыень үндалуулба. Тарилгын hүүлээр тэрэнэй таряан пэгшэгэрээр гаража, ногоон торгон утаhандал харагдана.

Нэхытын таряалан хара зандаа. Тэрэ айл аймагаараа ябажа, обоо тахиулха тухай хүн зондо хэлэнэ. Ган гасуурhaa айhан хүн зон уданшьегүй дасанhaа ламые залажа. обоогоо тахиулба. Бурханhaa бороо гуйжа, урда дүхынгаа үhэнэй халсарха болотор обоодо мүргэhэн Нэхытэ бороо хүлеэжэ, тэнгэри харана. Үүлэн бии болоод лэ, тэрэниие гасаалhан мэтэ үгы болошоно.

Намар боложо, таряагаа хуряаха саг тулаба. Нэхытэ Галша хоёр нютагайнгаа үбгэн Малаан баабай гэгшые абаад, ургасаяа үзэхээ ошобод.

Галшын газар дээрэ гал улаан шэниисэ пэгшыжэ ургашоод, томо томо эдеэтэй залаануудаа даажа ядан, талын hалхинда найган, найган байба ха.

Харин Нэхытын таряалан ошожо харахадань, муу эдеэтэй абар табар хоолосууд эндэ харагдана.

— Зай, мүнөө ургажа байhан таряа үзэбэ гээшэбди. Энэ таряагаа хуряагаад, сохёод, хиидхээд, амбаар соогоо адхаад байхадатнай, ёhотой дүн гаргахабди, — гэжэ тараха дээрээ Малаан баабай хэлэбэ.

Тэрэ жэл Галша десятина газарhaa 250 сомоо hайн шанартай шэниисэ хадажа абаад, тэрэнээ сохижо 500 пүүд ёhотой hайн ороohо амбаартаа хааhан байба.

Нэхытэнь 20 сомос шэниисэhээ, 10 пүүд ороohотой болоhон гэхэ. Иигэжэ нютагай зарим зон бодолтой ажалhaa баяр, бурхантай обооhоо яяр гэжэ мэдэжэ абаhан гэхэ.

Д. Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Ц. ДОНДОГОЙ

Шагдаан шандаган хоёр

Басни

Шэмэрүүн үбэлэй шэнхинэн ерэхэдэ,
Шэнэ жэлэй ёлкодо гэжэ,
Шагдаан hүхээ бүhэдөө hуйбадаад.
Шамдуун гэшхэлдэг hэн ой тээшэ.

Ноб ногоохон хасууриин
сагдуулнууд
Нойрhoo залд гэжэ hэриишоод,
Номин дэлхэйтээ хэнэйнгээ
хахасахые
Номгоноор хүлеэдэг бэлэй hэр-шэр.

Нэгэтэ Шагдаамнай ойдо ерээд лэ,
Нэрэжэ гааhaяа, тамхи татахадаба.
Нэгэ дахин гартаа нёлбожо,
Нэбшэгэр шэлбэтэй хасууридa
hанаархаба.

Хажуудань туласа ошоhон бэеэрээ.
Хасуури тээшэ hүхээ далайба.
Харин саанаhaань шандаган
бултайжа,
Хамар дээрэнь шиидам буулгаба.

— Шандаганда сохюулаад сухариха
болоо haа,
Шагдаан бэшэб! — гэжэ хашхараад,
Шагдаан хүл дээрээ бодоходоо,
Шангаар hүхынгөө эшые адхаад:

— Яажа байнаш, яяр шандаган!
Ямар гэмтэйдэм хамарыем hүгэбэш?
Яла болгон, өөрыеш сабшаад,
Янгар нохойдоо эдюулхэб, — гэбэ ха.

— Ой модо гэмтээдэг хүнүүдтэ
Ой ухаанhaа дурам гутагша.
Ой модо хамгаалhан намайе
Оройдоо бурууш гэхэгүй засагшье.

Замгүйхэн ябадалыеш актлан
бэшээд,
Засагай зургаанда шамайе тушаахам.
Занаhан тухайдаш үшөө нэмэхэб.
Заахаб хандагай, бугыеш ашаад лэ...

Шандаган үгэлөөд, буу барижа.
Шабхыень гэнтэ дараба юм ха.
Шагдаан дүүрээгээ дэлбэрэн алдажа,
Шашхаад лэ тэрьелжэ арилба юм ха.

* * *

Шагдаан мэтэ хүйхэрнүүдые иладаг
Шандаганууд хэтын хэтэдэ мандаг!

ГУРБАН ҮНЭН

Гамби арадай үльгэр

Гиенэ (мяхаша зэрлиг араатан) ямаантай уулзаад, нигэжэ хэлэбэ:

— Ши гурбан үнэниие намда хэлэжэ үгэ, үгы hааш би шамайе эдихэм.

—Зай, яахаб, шагныш даа, — гэжэ ямаан харюусаба. — Хэрбээ ши энэ гэhээр эндэhээ тонилоод, ондоо гиенэнүүдые олоод, ямаантай уулзаад, тэрэниие эдеэгүйб гэжэ хэлээ hааш, тэдэнэр шамда этигэхэгүйл даа.

— Ши зүб хэлэнэш, — гээд гиенэ зүбшөөбэ.

— Хэрбээ би эндэhээ амиды мэндэ, бүтэн бүлеэн мултараад, бусад ямаануудтаа гиенэтэй ушарааб, теэд тэрэ намда хоро хэбэгүйл гээ hаам, тэдэнэр намда үнэншэхэгүйл даа, — гэбэ ямаан.

— Энэшнишье үнэн даа, —гээд гиенэ баталба.

— Зай, гурбадахи үнэн юун бэ гэбэл: ши намтай нимэ амгаланаар хөөрэлдэжэ байгаа хадаа садхалан бэзэш даа.

— Баhал зүб, —гэбэ гиенэ. — Хэрбээ би шамайе эдихэ дуратай байгаа haa, нигэжэ хооhон үгэ шалижа, сагаа дэмы үнгэргэхэгүй hэм. Иигээд яба даа, харин хойшодоо намтай бү дайралда.

«Азия и Африка сегодня» журналhаа.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, телефоны: приемная — 2-54-93, секретариат — 2-66-76, общественная приемная — 2-56-62.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1976 оной февралиин 7. 4-дэхи хуудаhан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00395. Заказ № 0159